

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
Den Haag

**Ministerie van Buitenlandse
Zaken**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZ2521062

Datum 10 oktober 2025
Betreft Informatievoorziening over nieuwe Commissievoorstellen

Bijlage(n)
4

Geachte voorzitter,

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij 4 fiches die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen (BNC).

Fiche 1: [MFK] Verordening tot inrichting van het justitieprogramma 2028-2034 en terugtrekken van verordening (EU) 2021/693

Fiche 2: [MFK] Landen en gebieden overzee (LGO)-besluit

Fiche 3: [MFK] Verordening Interne Markt en Douane Programma

Fiche 4: Verordeningen douanerechten en tariefcontingenten omtrent de invoer van bepaalde goederen vanuit de VS en het niet toepassen van douanerechten op de invoer van bepaalde goederen vanuit de VS

De minister van Buitenlandse Zaken,

D.M. van Weel

Fiche 1: [MFK] Verordening tot inrichting van het justitieprogramma 2028-2034 en terugtrekken van verordening (EU) 2021/693

1. Algemene gegevens

a) *Titel voorstel*

Proposal for establishing the Justice programme for the period 2028-2034 and repealing Regulation (EU) 2021/693

b) *Datum ontvangst Commissiedocument*

3 september 2025

c) *Nr. Commissiedocument*

COM(2025) 463 final

d) *EUR-Lex*

[EUR-Lex - 52025PC0463 - EN - EUR-Lex](#)

e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing*

n.v.t.

f) *Behandelingstraject Raad*

Raad Justitie en Binnenlandse Zaken

g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*

Ministerie van Justitie en Veiligheid

h) *Rechtsbasis*

Artikel 81, eerste en tweede lid, en 82, eerste lid, VWEU

i) *Besluitvormingsprocedure Raad*

Gekwalificeerde meerderheid

j) *Rol Europees Parlement*

Medebeslissingsprocedure

2. Essentie voorstel

a) *Inhoud voorstel*

Dit voorstel is onderdeel van het pakket aan voorstellen dat de Europese Commissie (hierna: Commissie) heeft uitgebracht in het kader van het Meerjarig Financieel Kader (hierna: MFK) voor 2028–2034. De Commissie stelt met dit voorstel voor om het Justitieprogramma voort te zetten voor de periode 2028–2034.

Dit programma ondersteunt de ontwikkeling van een efficiënt, inclusief, veerkrachtig en gedigitaliseerd Europees rechtsgebied, gebaseerd op de rechtsstaat, wederzijds vertrouwen en wederzijdse erkenning. Aanleiding voor het voorstel zijn de aanhoudende uitdagingen binnen de Europese Unie (hierna: EU) op het gebied van toegang tot het recht, digitalisering, grensoverschrijdende criminaliteit en de noodzaak om de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de bescherming van grondrechten verder te waarborgen.

De Commissie erkent dat ondanks geboekte vooruitgang nog steeds uitdagingen bestaan, zoals ongelijkheden in toegang tot rechtsbijstand, verschillen in tempo van digitalisering tussen lidstaten en fragmentatie in toepassing van EU-recht. Het voorstel beoogt deze knelpunten gezamenlijk en op Europees niveau aan te pakken.

Het voorstel bevat drie specifieke doelstellingen. Ten eerste, het faciliteren en ondersteunen van justitiële samenwerking in civiele en strafzaken om de rechtsstaat te bevorderen, in het bijzonder de onafhankelijkheid, kwaliteit, en efficiëntie van rechtssystemen, inclusief door de grensoverschrijdende erkenning en handhaving van gerechtelijke beslissingen en met bijzondere aandacht voor bestrijding van corruptie, terrorisme en milieucriminaliteit. Ten tweede, het bevorderen van opleidingen in de rechtelijke macht en versterking van een Europese rechtscultuur, met als doel de rechtsstaat, grondrechten en democratie te bevorderen, onder meer via het *European Judicial Training Network* (hierna: EJTN). Ten derde, het verbeteren van effectieve en non-discriminatoire toegang tot het recht, ook via digitale middelen.

Digitalisering vormt een dwarsdoorsnijdend thema binnen het voorstel. Centraal staan investeringen in de interoperabiliteit van digitale systemen, de toepassing van artificiële intelligentie (AI) en de verdere uitbouw van de *e-Justice*-infrastructuur. Deze maatregelen beogen procedures te versnellen, de toegang tot rechtsmiddelen te verbeteren en de transparantie en efficiëntie van de rechtspraak te vergroten. Daarmee wordt niet alleen de rechtspraktijk gemoderniseerd, maar ook het vertrouwen van burgers en bedrijven in de rechtsstaat versterkt.

Het programma sluit aan bij bredere EU-prioriteiten, zoals de bescherming van democratie en fundamentele rechten, het versterken van de interne markt en concurrentiekracht door voorspelbare rechtssstelsels, en het vergroten van de veiligheid in Europa door versterkte justitiële samenwerking. Daarnaast ondersteunt het programma de rechtsstaathervormingen in kandidaat-lidstaten in het kader van uitbreiding, en draagt het bij aan internationale doelstellingen waaronder de VN-*Sustainable Development Goals*.

Het programma behoudt en versterkt de samenhang tussen EU-instrumenten en -instanties gericht op het versterken van de interne markt en het waarborgen van rechtszekerheid, waaronder de *Digital Services Act* (DSA), de *AI Act*, de *Anti-Money Laundering Authority* (AMLA), de Europese Justitiële Samenwerking (*Eurojust*) en het Europees Openbaar Ministerie (EOM). Deze initiatieven hebben allemaal als doel de veiligheid en stabiliteit van de interne markt te waarborgen, misdaad te bestrijden en de digitale infrastructuur van de EU te versterken.

Daarnaast verbindt het Justitieprogramma de justitiële samenwerking met bredere economische en veiligheidsagenda's. De versterking van de rechtsstaat en justitiële samenwerking speelt een

slutelrol in het creëren van een aantrekkelijk investeringsklimaat binnen de EU, doordat rechtszekerheid en voorspelbaarheid essentieel zijn voor bedrijven om in de regio te investeren. Bovendien draagt het programma bij aan de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit, zoals corruptie, terrorisme en cybercriminaliteit. Deze zaken hebben niet alleen impact op de interne veiligheid van de EU, maar ook op de economie en het vertrouwen van burgers in de overheid. Het Justitieprogramma biedt daardoor de noodzakelijke instrumenten om deze dreigingen gezamenlijk aan te pakken en zo de veiligheid en welvaart van de EU-burgers te versterken.

De justitiële hervormingen die via het Justitieprogramma worden ondersteund, richten zich op het verbeteren van de effectiviteit, transparantie en digitalisering van nationale rechtssystemen, het versterken van de capaciteiten van rechterlijke autoriteiten en andere justitiële actoren, en het bevorderen van de toegang tot het recht voor alle burgers, inclusief via moderne digitale technologieën als *e-Justice* en AI in de rechtspraak.

Hierbij faciliteert het programma praktische samenwerking en kennisuitwisseling tussen EU-lidstaten en kandidaat-lidstaten door het opzetten van geïnstitutionaliseerde netwerken en platforms, waardoor *best practices* breder worden geïmplementeerd en rechtssystemen beter op EU-normen worden afgestemd. Dit verhoogt de algehele coherentie van het Europese rechtsgebied, en draagt bij aan een transparante, voorspelbare rechtsstaat die essentieel is voor een sterk investeringsklimaat en sociale cohesie binnen zowel huidige als potentiële lidstaten.

b) Impact assessment Commissie

De Commissie heeft voor het Justitieprogramma geen afzonderlijk impact assessment opgesteld, maar verwijst naar het gezamenlijke impact assessment dat is uitgevoerd voor het clusterprogramma binnen het nieuwe MFK (2028–2034) op het terrein van grensoverschrijdend onderwijs, jeugd, cultuur, media, waarden, maatschappelijk middenveld en justitie. Ook zijn de eindbeoordeling van het vorige Justitieprogramma (2014–2020) en de tussentijdse evaluatie van het huidige programma (2021–2027) benut. Het kabinet acht dit afdoende en kan zich er daarom in vinden dat er geen afzonderlijk impact assessment is gedaan.

De tussentijdse evaluatie van het huidige programma laat zien dat het Justitieprogramma in hoge mate bijdraagt aan wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen en het versterken van de samenwerking tussen lidstaten. Ook de ondersteuning van rechterlijke opleiding en kennisuitwisseling wordt als zeer relevant en effectief beoordeeld. Het programma heeft daarnaast geholpen om kwetsbare groepen beter toegang tot het recht te bieden en het gebruik van digitale instrumenten in de rechtspraak te stimuleren. Tegelijkertijd wijzen de evaluaties uit dat er ruimte is voor verbetering. Het bereik van het programma is nog beperkt, met name onder maatschappelijke organisaties en bepaalde beroepsgroepen. Ook kan de communicatie over beschikbare middelen sterker. Daarnaast wordt geconstateerd dat de digitalisering van justitie, ondanks versnelling tijdens de COVID-19-pandemie, ongelijkmatig verloopt tussen lidstaten.

De Commissie concludeert dat voortzetting en versterking van het programma noodzakelijk zijn, met name door meer nadruk te leggen op digitalisering en interoperabiliteit, en door het programma zichtbaarder en toegankelijker te maken. Deze bevindingen zijn meegenomen in het nieuwe voorstel,

dat ook voorziet in vereenvoudiging van de financieringsverstrekking en betere aansluiting bij andere EU-fondsen.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

De Kamerbrief van 28 maart 2025¹ over de Nederlandse inzet voor het volgend MFK en de Kamerbrief van 12 september 2025² met kabinetsappreciatie van de MFK-voorstellen van de Commissie voor het volgend MFK zijn de basis voor de Nederlandse onderhandelingspositie en leidend t.o.v. de BNC-fiches over de onderliggende MFK-voorstellen. De overkoepelende Nederlandse inzet richt zich op een ambitieus gemoderniseerd en financieel houdbaar MFK waarbij de focus gelegd dient te worden op strategische prioriteiten.

In het licht van huidige geopolitieke spanningen is een financieel weerbaar Europa van groot belang voor onze veiligheid en welvaart. De voorstellen voor het nieuwe MFK en het eigenmiddelenbesluit komen bovendien in een tijd waarin veel lidstaten te maken hebben met budgettaire uitdagingen door hoge schulden en oplopende tekorten. Door de grote toekomstige uitdagingen en budgettaire situatie van lidstaten is het kabinet van mening dat de EU in het MFK scherp moet herprioriteren en kritisch moet kijken naar de besteding van Europese publieke middelen.

Middelen op de EU-begroting dienen besteed te worden waar de meeste toegevoegde waarde voor de EU zit. De belangrijkste inhoudelijke prioriteiten voor het MFK zijn het versterken van het Europees concurrentievermogen met een sterke interne markt en inzet op onderzoek en innovatie als fundament, een stevig migratie- en asielbeleid, en veiligheid en defensie.

Het kabinet zet in op versterking van de rechtsstaat en toegang tot het recht, waarbij ook de digitalisering en interoperabiliteit van rechtssystemen een centraal onderdeel van zijn. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan het verbeteren van de effectiviteit en transparantie van rechtssystemen en het bevorderen van grensoverschrijdende justitiële samenwerking. Het borgen en versterken van toegang tot het recht is een belangrijk uitgangspunt, waarbij de rechtszoekende centraal staat. Burgers, zzp'ers, bedrijven en organisaties moeten in staat worden gesteld om sneller, eenvoudiger en beter een passende en duurzame oplossing te vinden voor een juridisch probleem. Ook draagt Nederland actief bij aan de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit, en hecht het belang aan een sterke Europese rechtscultuur door middel van opleiding en kennisuitwisseling tussen justitiële actoren.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/03/28/kamerbrief-inzake-nederlandse-inzet-hoofdlijnen-mfk-2028>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/09/12/kamerbrief-inzake-kabinetsappreciatie-mfk-en-emb-voorstellen-europese-commissie>

Het kabinet beoordeelt het voorstel voor het Justitieprogramma 2028–2034 positief vanwege het cruciale belang van een sterke rechtsstaat, die de basis vormt voor een democratische samenleving en een goed functionerende interne markt.

Het programma draagt bij aan het versterken van de rechtsstaat binnen de EU door effectieve justitiële samenwerking te faciliteren en te ondersteunen. Dit is in lijn met de kabinetsinzet.

Daarnaast bevordert het programma de ontwikkeling van een gezamenlijke Europese rechtscultuur en hoogwaardige opleidingen in de rechterlijke macht, onder andere via het EJTN, wat de onafhankelijkheid en kwaliteit van het rechtssysteem versterkt. Het kabinet ziet daarbij graag dat de beschikbare middelen niet alleen worden ingezet voor de training van rechters en officieren, maar ook voor het bredere juridische personeel werkzaam bij de rechtspraak en het Openbaar Ministerie. Het kabinet zal zich ervoor inzetten dat training van al het juridisch personeel gewaarborgd wordt in dit voorstel. Het kabinet hecht daarnaast veel belang aan de uitwisseling van kennis en contacten tussen professionals in de justitieketen, inclusief de rechtspraak en het Openbaar Ministerie. Netwerken en praktijkgerichte bijeenkomsten versterken wederzijds vertrouwen en kunnen waardevolle input leveren voor nieuwe regelgeving, waardoor de uitvoerbaarheid en kwaliteit worden verbeterd. Dit sluit aan bij de kabinetsinzet voor betere regelgeving.

Het kabinet acht dit programma van groot belang voor de komende jaren (2025–2030) vanwege de uitrol van de *e-Justice* verordening (EU) 2023/2844.³ Deze verordening wijzigt 24 bestaande Europese rechtsinstrumenten en maakt grensoverschrijdende civiele, handels- en strafzaken aanzienlijk eenvoudiger en toegankelijker. Voor het kabinet is het verder van belang dat de digitalisering van rechtssystemen en grensoverschrijdende interoperabiliteit van digitale systemen binnen de EU actief worden ondersteund. Dit draagt bij aan de efficiëntie van rechtspleging, betere toegang tot het recht en de uitvoering van EU-wetgeving in de lidstaten. Het kabinet zet zich om te zorgen dat er binnen het justitieprogramma voldoende middelen beschikbaar worden gemaakt voor de implementatie van *e-Justice* waaronder voor trainingen van personeel. Nederland ziet hier tevens op het gebied van digitalisering van de justitieketen een duidelijke link met bredere EU-prioriteiten op het gebied van de digitale transitie en AI.

Het kabinet onderschrijft volledig de doelstelling van het programma om toegang tot het recht voor iedereen te vergemakkelijken en ondersteunen. Toegang tot het recht, waaronder toegang tot de rechter, is een belangrijke voorwaarde voor een goed functionerende rechtsstaat. Een goede toegang tot het recht stelt burgers, zzp'ers, bedrijven en organisaties in staat om hun rechten te verwezenlijken en een oplossing te vinden voor een (juridisch) probleem. Door de toegang tot het recht te waarborgen en versterken wordt niet alleen het rechtssysteem versterkt, maar wordt ook het goed functioneren van de interne markt geborgd. Dit kan ook bijdragen aan het vertrouwen van burgers in de overheid. Voor het kabinet is van belang dat bij de activiteiten die onder deze doelstelling worden ontplooid de rechtszoekende steeds het uitgangspunt is, wat onder andere ook

³ Verordening (EU) 2023/2844 van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2023 betreffende een digitaal systeem voor grensoverschrijdende civiele, handels- en strafprocedures (PbEU 2023, L 2023/2844)

betekent dat organisaties en instellingen die een rol hebben in het rechtsbestel moeten samenwerken om rechtzoekenden echt verder te helpen.

Het kabinet acht het wenselijk dat binnen de middelen voor het justitieprogramma ook middelen beschikbaar zijn voor kennisdeling over rechtstatelijke thema's tussen lidstaten, specifiek om informatie uit te wisselen en aanbevelingen op te pakken die volgen uit de jaarlijkse rechtsstaattrapporten. Voorts ziet het kabinet het justitieprogramma als een belangrijk instrument voor lidstaten om maatregelen te nemen waarmee zij tegemoet kunnen komen aan de aanbevelingen uit onder andere het nationale rechtsstaattrapport en de twee horizontale principes waaraan lidstaten moeten voldoen gedurende de implementatie van de nationale en regionale partnerschapsprogramma's. e. Het kabinet acht het van belang dat lidstaten worden gestimuleerd en gesteund om hun rechtsstaat te verbeteren, met consequenties als dit niet gebeurt, aangezien een goed werkende rechtsstaat en een goed functionerend justitieel systeem in alle lidstaten ook in het belang is van Nederlandse burgers en bedrijven.

Ten slotte vindt het kabinet het positief dat het programma ook ingezet kan worden voor de ondersteuning van justitiële hervormingen in kandidaat-lidstaten en derde landen. Ten aanzien van (potentiële) kandidaat-lidstaten benadrukt het kabinet, conform het Regeerprogramma⁴, een kritische houding tegenover verdere uitbreiding van de EU en een strikte toepassing van de Kopenhagen-criteria. Het kabinet benadrukt daarbij dat een onafhankelijke en effectieve rechtspraak en eerlijke toegang tot het recht, een randvoorwaarde is voor EU-lidmaatschap en voor het goed functioneren van de interne markt. Het Justitieprogramma kan een belangrijke rol spelen door kandidaat-lidstaten te ondersteunen bij hervormingen die gericht zijn op het vergroten van wederzijds vertrouwen. Het is van belang dat onderlinge samenhang van *Global Europe* verder wordt uitgewerkt. Het kabinet zal zich ervoor inzetten dat het voorstel wordt verduidelijkt ten aanzien van de samenhang met *Global Europe*.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

De aanstaande onderhandelingen over het Justitieprogramma 2028–2034 moeten worden geplaatst in de bredere context van de onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader 2028–2034. Specifieke informatie over het krachtenveld ten aanzien van het Justitieprogramma is op dit moment nog niet bekend. De positie van het Europees Parlement is nog onbekend.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de EU handelt binnen de grenzen van de bevoegdheden die haar door de lidstaten in de EU-verdragen zijn toegedeeld om de daarin bepaalde doelstellingen te verwezenlijken. Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is positief. Het voorstel is gebaseerd op artikel 81, eerste en tweede lid, en artikel 82, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna:

⁴ Kamerstukken II 2023/24, 36 471, nr. 96

VWEU). Artikel 81(1) VWEU biedt de basis voor de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. Artikel 81(2) VWEU voorziet in de vaststelling van maatregelen gericht op onder andere de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, grensoverschrijdende betekening en kennisgeving van gerechtelijke en buitengerechtelijke documenten, toegang tot de rechter en ondersteuning van de opleiding van de rechterlijke macht. Artikel 82(1) VWEU biedt de basis voor maatregelen ter bevordering van justitiële samenwerking in strafzaken. Het kabinet kan zich vinden in deze rechtsgrondslagen, nu het voorstel ziet op het realiseren van het Justitieprogramma 2028-2034, gericht op het versterken van justitiële samenwerking, het bevorderen van opleidingen en een Europese rechtscultuur in de rechterlijke macht, en het verbeteren en digitaliseren van toegang tot het recht. Hiermee bieden de benoemde rechtsgrondslagen een adequate juridische basis voor de uitvoering van het programma en de verwezenlijking van de beleidsdoelen. Op het terrein van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht is er sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten op grond van artikel 4, tweede lid, onder j, VWEU.

b) Subsidiariteit

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet de subsidiariteit van het optreden van de Commissie. Dit houdt in dat het kabinet op de gebieden die niet onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie vallen of wanneer sprake is van een voorstel dat gezien zijn aard enkel door de EU kan worden uitgeoefend, toetst of het overwogen optreden niet voldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau kan worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang of de gevolgen van het overwogen optreden beter door de Unie kan worden bereikt (het subsidiariteitsbeginsel).

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit is positief. Het voorstel heeft tot doel de grensoverschrijdende justitiële samenwerking te versterken, de opleidingen en Europese rechtscultuur binnen de rechterlijke macht te bevorderen, alsook de verbetering en digitalisering van de toegang tot het recht, door middel van financiering via het justitieprogramma. . Gezien de grensoverschrijdende en Europese aard van deze kwesties, kan dit evenals de financiering hiervan onvoldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau worden verwezenlijkt. Daarom is een EU-aanpak nodig. Door een Uniebrede aanpak met financiering vanuit de EU kan het justitieprogramma verder het beste samenwerking faciliteren en lidstaten helpen de doelstellingen van het justitiële EU-beleid te verwezenlijken. Om die redenen is optreden op het niveau van de EU gerechtvaardigd.

b) Proportionaliteit

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de inhoud en vorm van het optreden van de Unie niet verder gaan dan wat nodig is om de doelstellingen van de EU-verdragen te verwezenlijken (het proportionaliteitsbeginsel). Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is positief. Het voorstel heeft tot doel een justitieprogramma met de benodigde middelen vast te stellen ten behoeve van het versterken van grensoverschrijdende justitiële samenwerking, het bevorderen van opleidingen en een Europese rechtscultuur in de

rechterlijke macht, en het verbeteren en digitaliseren van toegang tot het recht. Het voorstel is geschikt om deze doelstelling te bereiken, doordat het in voldoende middelen voorziet om effectief en efficiënt de doelstellingen van het justitieprogramma te realiseren.

Bovendien gaat het voorstel ook niet verder dan noodzakelijk, doordat het beperkt is tot het bieden van de noodzakelijke financiële en organisatorische ondersteuning voor het realiseren van de doelen van het justitieprogramma.

5. Financiële consequenties, gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Consequenties EU-begroting

De onderhandelingen over het voorstel voor het Justitieprogramma zijn wat betreft de financiële aspecten, integraal onderdeel van de onderhandelingen over het MFK 2028–2034. Nederland hecht eraan dat besprekingen over het Justitieprogramma niet vooruitlopen op de integrale besluitvorming betreffende de budgettaire omvang van het MFK. De beleidsmatige inzet van Nederland bij het voorstel voor het Justitieprogramma moet ondersteunend zijn aan de overkoepelende Nederlandse inzet in de MFK-onderhandelingen zoals hierboven toegelicht, te weten een ambitieus gemoderniseerd en financieel houdbaar MFK. Dit vraagt scherpe keuzes. Binnen dit kader blijft vanzelfsprekend de ruimte bestaan om op de inhoud actief in te spelen op het verloop van de onderhandelingen.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of medeoverheden

Het kabinet zet in op een beperking van de stijging van de Nederlandse afdrachten aan de EU. De inzet in de onderhandelingen zal daartoe bestaan uit een combinatie van een acceptabele omvang van het MFK en een voor Nederland acceptabel aandeel in de nationale bijdragen via het eigenmiddelenbesluit. Eventuele budgettaire gevolgen voor de Rijksbegroting worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline. Eventuele tegenvallers op de EU-afdrachten die volgen uit de MFK onderhandelingen dienen gedekt te worden op de Rijksbegroting.

c) Financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger

Het voorstel als strategische doelstelling heeft het verbeteren van de informatie-uitwisseling tussen nationale autoriteiten, EU-agentschappen, derde landen en private partijen. De met het voorstel beoogde digitalisering vermindert daarnaast de lasten voor justitiële professionals en maakt het voor burgers en bedrijven mogelijk om op afstand in contact te staan met de rechtspraak. De vereenvoudiging die wordt beoogd in de financieringsverstrekking kan ten opzichte van de huidige programmaperiode leiden tot een verlaging van de kosten voor de uitvoering van projecten voor begunstigden. De begunstigden van het Justitieprogramma zijn overheidsorganisaties en NGO's. Indien projecten in publiek-private samenwerking worden ontwikkeld kan dit ook doorwerken op het bedrijfsleven. Er worden geen regeldrukeffecten voor burgers voorzien.

d) Gevolgen voor concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

Het Justitieprogramma 2028–2034 draagt, tegen de achtergrond van geopolitieke spanningen en interne en externe uitdagingen, indirect bij aan de versterking van de concurrentiekracht van de EU. Een goed functionerende rechtsstaat en effectieve justitiële samenwerking vergroten de voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van de rechtsorde, wat cruciaal is voor een aantrekkelijk investeringsklimaat en het functioneren van de interne markt. Door grensoverschrijdende samenwerking te bevorderen wordt de EU minder kwetsbaar voor ondermijnende dreigingen. Dit vergroot niet alleen de veiligheid en stabiliteit binnen de Unie, maar versterkt ook het vertrouwen van burgers en bedrijven in de rechtsstaat. Daarnaast draagt het programma bij aan internationale samenwerking en wederzijds leren, wat de EU in staat stelt een leidende rol te spelen in het bevorderen van rechtsstatelijke waarden wereldwijd, en daarmee de weerbaarheid en economische positie van de Unie verder verstevigt.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Het voorstel betreft een Verordening die rechtstreeks in werking zal treden; inhoudelijke omzetting in nationale of decentrale wet- en regelgeving is niet van toepassing.

b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan

Het voorstel geeft de Commissie geen bevoegdheid om gedelegeerde of uitvoeringshandelingen vast te stellen. De kaders om het justitieprogramma te implementeren worden bepaald door Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. In het eerder justitieprogramma 2021-2027 werden de werkprogramma's echter jaarlijks vastgesteld via uitvoeringshandelingen met comitologieprocedure, zoals voorgeschreven in artikel 290 VWEU. Het kabinet hecht er waarde aan dat deze procedure wordt behouden om jaarlijkse inspraak op het werkprogramma te waarborgen en de betrokkenheid van de lidstaten in de uitvoering van het programma te waarborgen, en zal hierbij pleiten dat de onderzoeksprocedure voor de vaststelling van de benodigde uitvoeringshandelingen hiervoor wordt gebruikt als bedoeld in artikel 5 van verordening 182/2011. Toepassing van deze procedure zou hier volgens het kabinet op zijn plaats zijn, omdat deze werkprogramma's aanzienlijke implicaties zou hebben in de zin van artikel 2, lid 2, sub b, onder i van verordening 182/2011.

c) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Deze verordening treedt in werking met ingang van de twintigste dag na publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie. Het is vanaf die datum rechtstreeks toepasselijk overeenkomstig de verdragen. Ervanuit gaande dat de onderhandelingen over het MFK in 2027 zijn afgerond, is er naar verwachting beperkte tijd om het justitie programma in te voeren. Het kabinet zal daarom pleiten voor een realistische termijn die genoeg ruimte biedt voor een zorgvuldige uitwerking..

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Er wordt geen aparte evaluatie voorzien.

e) *Constitutionele toets*

Niet van toepassing.

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

Het justitieprogramma wordt uitgevoerd in direct beheer van de Europese Commissie. Fondsen binnen het justitieprogramma kunnen worden aangevraagd door een variëteit aan organisaties binnen justitieveld en het departement waaronder de rechtspraak, openbaar ministerie, de reclassering en de raad voor de kinderbescherming. Naar verwachting wordt de uitvoerbaarheid van de procedures rondom dit nieuwe programma wel verbeterd door middel van de vereenvoudiging en standaardisering van de financiële verantwoording. Dit heeft een positief effect op alle instanties die aanspraak willen maken op de Europese subsidies. Wat betreft de handhaving van de voorgestelde verordening zijn geen problemen voorzien.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

In het voorstel geeft de Commissie aan met het justitie programma aan te willen sluiten op het Global Europe pakket, het financieringsinstrument van de Unie voor internationale samenwerking en ontwikkelingshulp. Het justitie programma zal dus een aanvulling vormen op acties die via het externe optreden van de Unie worden gefinancierd. Zo zijn deelname van derde landen en steun voor internationale samenwerkingsverbanden ook onderdeel van het programma.

Fiche 2: [MFK] Landen en gebieden overzee (LGO)-besluit

1. Algemene gegevens

a) Titel voorstel

Proposal for a Council Decision on the Association of the Overseas Countries and Territories with the European Union including relations between the European Union on the one hand, and Greenland and the Kingdom of Denmark on the other

b) Datum ontvangst Commissiedocument

3 september 2025

c) Nr. Commissiedocument

COM_2025_599_1

d) EUR-Lex

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=COM:2025:599:FIN&qid=175698055527>

e) Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing

SWD(2025) 625 final

f) Behandelingstraject Raad

Raad Buitenlandse Zaken

g) Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

h) Rechtsbasis

Artikel 203 VWEU

i) Besluitvormingsprocedure Raad

Eenparigheid

j) Rol Europees Parlement

Raadpleging

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

Op 3 september 2025 publiceerde de Europese Commissie (hierna: Commissie) het voorstel tot wijziging van het bestaande Landen en Gebieden Overzee (LGO)-besluit 2021/1764 (hierna: het voorstel), als onderdeel van het voorgestelde pakket voor het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2028-2034. Dit is een financieel instrument voor zowel Groenland als de andere LGO van

Frankrijk en Nederland. Eén van de prioriteiten van dit nieuwe MFK is om de steun aan de LGO uit te breiden.¹

Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten zijn allen onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden. Hierdoor hebben zij de status van LGO. Aruba, Curaçao en Sint Maarten zijn autonome landen binnen het Koninkrijk; Bonaire, Saba en Sint Eustatius zijn als openbare lichamen onderdeel van het land Nederland. Het verschil in constitutionele status binnen het Koninkrijk speelt in EU verband geen rol.

De structuur van het voorstel voor het LGO-besluit is grotendeels hetzelfde gebleven in vergelijking met het bestaande LGO-besluit.² Deze is gebaseerd op drie pijlers: politiek, handel en financiële samenwerking. De aanpassingen, voortkomend uit de door de Commissie uitgevoerde ex-ante evaluatie van het huidige LGO-besluit, richten zich op (1) het stimuleren van de strategische investeringsagenda binnen de *Global Gateway* strategie, (2) het versterken van de samenhang met de bredere EU-financieringsarchitectuur en (3) het aanbrengen van meer focus en het verbeteren van de dialoog-structuur met de LGO.

Om het EU-LGO partnerschap verder in overeenstemming te brengen met de *Global Gateway* strategie worden de territoriale en regionale envelop in het nieuwe LGO-besluit samengevoegd. Hiermee wordt de LGO de mogelijkheid gegeven om (1) bilateraal met de Commissie, (2) in samenwerking met andere LGO of (3) met Ultraperifere gebieden (UPG)³ en/of Landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS)-staten afspraken te maken over financiering van projecten. Dit zal volgens de Commissie ook leiden tot een grotere flexibiliteit.

Daarnaast stelt de Commissie voor om begunstigden (of projecten) in LGO in aanmerking te laten komen voor financiering vanuit de mondiale pijler van het *Global Europe instrument*. Daarbij zal het LGO-besluit van toepassing zijn op Global Europe's versterkte instrumentarium zoals begrotingssteun (onder andere in de vorm van leningen) en begrotingsgaranties. Ook zullen de projecten in LGO in aanmerking komen voor steun onder het *European Competitiveness Fund* (ECF)⁴ en andere relevante EU-programma's, afhankelijk van de selectiecriteria binnen de betreffende fondsen. Wanneer Uniesteun onder het LGO-besluit in de vorm van een begrotingsgarantie of financieel instrument wordt verstrekt, wordt deze steun exclusief verleend via het *Global Europe* of ECF *InvestEU* instrument, in lijn met de voorwaarden van die programma's. In het algemeen streeft de Commissie ernaar om de procedures binnen het LGO-besluit te vereenvoudigen, onder meer door de verplichte goedkeuringsprocedure voor actieplannen en maatregelen met een relatief beperkte financiële omvang te laten vervallen.

¹ eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0570

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D1764>

³ De UPG-status is een alternatief van de LGO-status. De kern van de UPG-status is dat, in tegenstelling tot de LGO-status, het Europees recht in beginsel volledig van kracht is.

⁴ Kamerstuk 22 112, nr. 4153

Met betrekking tot de dialoogstructuur is besloten om de frequentie van het EU-LGO forum te verlagen naar tweejaarlijks in plaats van jaarlijks, met als doel om de strategische waarde van dit gremium te versterken.

Het nieuwe instrument heeft een financiële omvang van EUR 999 miljoen voor de periode 2028-2034. Hiervan is EUR 530 miljoen bestemd voor Groenland en EUR 425 miljoen voor de LGO die bij Nederland en Frankrijk horen. Dit is bijna een verdubbeling van het budget voor de periode 2021-2027. Het is echter nog onbekend hoe deze EUR 425 miljoen over de verschillende LGO verdeeld wordt en op welke wijze dit te besteden is. Daarnaast stelt de Commissie een leenfaciliteit voor waarbij LGO, al dan niet via de lidstaat, een lening kunnen aangaan bij de Commissie. Wat de voorwaarden voor een soortgelijke lening zijn, wordt echter niet duidelijk gemaakt.

b) Impact assessment Commissie

De Commissie heeft in september 2025 een ex-ante evaluatie van het EU-LGO partnerschap gepubliceerd.⁵ Dit is gedaan op basis van de tussentijdse evaluatie (mei 2024)⁶ van het LGO-besluit. Deze evaluatie toont aan dat (1) het LGO-besluit op koers is om de gestelde doelstellingen te behalen, (2) op een succesvolle wijze het voormalig Groenlandbesluit is geïntegreerd en (3) de samenhang met de bredere EU-financieringsarchitectuur is verbeterd. Tegelijkertijd werden ook verschillende uitdagingen geconstateerd. Dit betreft uitdagingen op het gebied van (1) het aanpassen aan mondiale trends, (2) de samenhang met de bredere EU-financieringsarchitectuur en (3) het voeren van een effectieve dialoog. Het kabinet kan zich vinden in de conclusies uit de ex-ante evaluatie van de Commissie.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

De Kamerbrief van 28 maart 2025 over de Nederlandse inzet voor het volgend MFK en de Kamerbrief met kabinetsappreciatie van de MFK-voorstellen van de Commissie voor het volgend MFK is de basis voor de Nederlandse onderhandelingspositie en leidend t.o.v. de BNC-fiches over de onderliggende MFK-voorstellen.⁷ De overkoepelende Nederlandse inzet richt zich op een ambitieus gemoderniseerd en financieel houdbaar MFK waarbij de focus gelegd dient te worden op strategische prioriteiten. In het licht van huidige geopolitieke spanningen is een financieel weerbaar Europa van groot belang voor onze veiligheid en welvaart. De voorstellen voor het nieuwe MFK en eigenmiddelenbesluit komen bovendien in een tijd waarin veel lidstaten te maken hebben met budgettaire uitdagingen door hoge schulden en oplopende tekorten. Door de grote toekomstige uitdagingen en budgettaire situatie van lidstaten is het kabinet van mening dat de EU in het MFK scherp moet herprioriteren en kritisch moet kijken naar de besteding van Europese publieke middelen. Middelen op de EU-begroting dienen besteed te worden waar de meeste EU toegevoegde waarde zit. De belangrijkste inhoudelijke prioriteiten voor het MFK zijn het versterken van het Europees concurrentievermogen met een sterke

⁵ https://commission.europa.eu/publications/overseas-association-including-greenland_en

⁶ eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52024DC0208

⁷ [Kamerbrief Nederlandse inzet onderhandelingen MFK 2028 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

interne markt en inzet op onderzoek en innovatie als fundament, een stevig migratie- en asielbeleid, en veiligheid en defensie.

Zoals door de Commissie aangegeven kunnen de LGO bijdragen aan het versterken van de veiligheid en defensie van de EU. Zij zijn immers, samen met de UPG's, strategische buitenposten van de EU die de aanwezigheid van de EU in geopolitiek relevante regio's versterkt. Onder andere de nabijheid van de Verenigde Staten en de geografische ligging van Venezuela maakt het Caribisch gebied in dit opzicht uiterst relevant. Het kabinet acht het partnerschap tussen de EU en de LGO daarom van belang.

Het kabinet heeft zich ingezet om administratieve lasten te verlichten voor de LGO onder het huidige LGO besluit. Gezien de beperkte uitvoeringscapaciteit van de LGO vragen de formats en verplichtingen (te) veel expertise en zijn deze zeer tijdrovend. Procedures specifiek gevormd naar de behoeftes (kleinere projecten met lagere totaalwaarden) en karakteristieken (weinig uitvoeringscapaciteit) van de LGO kunnen bijdragen om dit proces te versnellen en de doelstellingen van het LGO-besluit te bereiken, doordat een kleiner deel van het budget aan externe ondersteuning hoeft te worden besteed.

Ook verlaagt de beperkte uitvoeringscapaciteit bij de LGO de kans op succes bij het aantrekken van financieringsinstrumenten via EU-fondsen, welke los staan van de LGO-besluit gelden. De effectieve toegang tot die fondsen blijkt in de praktijk zeer gering. Daarnaast kwalificeren de LGO als onderdeel van het Koninkrijk niet als *Small Island Developing States* (SIDS) waardoor ze via deze weg ook niet voor aanvullende financiering, buiten EU-financiering om, in aanmerking komen. Daarom zal het kabinet zich, waar gepast, inzetten voor de ontwikkeling van separate calls voor *Sub National Island Jurisdictions* (SNIJ's). Dit geeft zowel de LGO als UPG, die tevens met beperkte uitvoeringscapaciteit kampen, een grotere kans de horizontale EU-fondsen daadwerkelijk te benutten. Specifieke formats voor het indienen van voorstellen, maar ook het openstellen van 'micro-calls' (met een waarde tussen de EUR 250.000 en 2 miljoen) zouden hierbij de kans op succes verder vergroten. Tot slot zou het hanteren van lagere cofinancieringspercentages, passend bij de context en uitvoeringscapaciteit van een LGO hier ook aan kunnen bijdragen.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet is zeer positief over de algemene lijnen van het voorstel. Het voorstel besteedt namelijk veel aandacht aan de strategische waarde van de LGO. Deze nadruk is terug te voeren op de actuele geopolitieke ontwikkelingen. Het kabinet verwelkomt deze nadruk en deelt het beeld van de Commissie dat de LGO van strategisch belang zijn voor de EU en dat haar inzet hierop bijdraagt aan het streven van de EU om haar geopolitieke slagkracht te vergroten. Daarnaast verwelkomt het kabinet het aanstippen van de vereenvoudiging van de procedures en het verbeteren van de aansluiting op de brede EU-financieringsarchitectuur.

In het nieuwe LGO besluit wordt onder meer ingezet op klimaat, digitale connectiviteit, educatie, toerisme. Ook wordt ingezet op voedselzekerheid, wat als aanvulling kan dienen op de bestaande

inzet van het kabinet op dit gebied. Nederland is positief over deze brede aanpak die de Commissie voorstelt. Deze brede aanpak kan verder worden uitgewerkt in concrete programma's in de LGO.

Het kabinet verwelkomt het voornemen van de Commissie voor verdere regionale integratie van de LGO door een betere aansluiting op de Global Gateway strategie voor te stellen en toegang te verlenen tot aanvullende financiering via het Global Europe instrument. Hoewel het kabinet bovenstaande voorstellen als zeer positief beschouwd, blijft nog onduidelijk op welke wijze de LGO hiervan gebruik kunnen maken. Aanvullend zal het kabinet de mogelijkheden voor LGO's binnen Interreg nader verkennen.⁸ Momenteel kunnen de LGO uitsluitend deelnemen aan Interreg-projecten (specifiek *Strand D*) in samenwerking met een UPG of andere lidstaten, en enkel op initiatief van deze UPG.

Daarnaast verwelkomt het kabinet dat de noodzaak tot vereenvoudiging van de procedures binnen het LGO-besluit wordt aangestipt. In dat kader zal het kabinet in de uitwerking van dit voorstel pleiten voor op de LGO toegesneden formats voor het indienen van voorstellen en de rapportageverplichtingen.

Het kabinet verwelkomt het voorstel om het EU-LGO forum niet jaarlijks, maar tweejaarlijks te laten plaatsvinden. Het kabinet ziet hierin net als de Commissie een mogelijkheid om de strategische waarde van dit overleg te vergroten, waarbij de rol van de betrokken lidstaten beter moet worden uitgewerkt. Gerelateerd aan de dialoogstructuur zal het kabinet zich inzetten om de positie van de lidstaten in het voorstel te verduidelijken ten aanzien van de totstandkoming en voortgang van de *Multiannual Indicative Programmes* (MIP's). Op dit moment is de rol van de lidstaat in dit proces niet geheel duidelijk, terwijl in het geval van onvoorziene omstandigheden de lidstaat hier wel op wordt aangesproken. Een periodiek overleg tussen de LGO, de EU delegatie in Barbados en de lidstaat zou kunnen bijdragen aan (1) meer duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden, (2) een betere afstemming bij de totstandkoming en uitvoering van de MIP's en (3) de vroegtijdige signalering van knelpunten en benodigde ondersteuning.

Ten aanzien van de samenvoeging van de territoriale en regionale enveloppen en de algehele allocatie van middelen zal het kabinet de Commissie verzoeken om verduidelijking, ook ten aanzien van de omvang van niet op voorhand gealloceerde middelen en de besluitvorming over de aanwending hiervan.

Hoewel het aanbieden van een leenfaciliteit een welkom aanvullend instrument kan zijn voor de LGO is er nog onduidelijkheid over de voorwaarden voor het gebruik hiervan. Bovendien heeft dit raakvlakken met bestaande (rijks-)wetgeving. Het kabinet zal zich inspannen om het voorstel te laten verduidelijken met betrekking tot deze leningsvoorwaarden. Belangrijk is dat deze voorwaarden transparant en flexibel zijn, en er coherentie is met bestaande wetgeving en financiële kaders binnen het Koninkrijk.

⁸ Interreg is een Europese subsidieregeling voor ruimtelijke en regionale ontwikkeling.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Er zijn drie lidstaten met LGO: Denemarken, Frankrijk en Nederland. Dit leidt ertoe dat deze drie lidstaten tijdens de onderhandelingen in de Raad steun bij elkaar zullen moeten zoeken. De posities van de verschillende LGO zijn hierbij ook van belang en binnen die groep heeft Groenland een bijzondere positie. Nederland zet er dan ook op in om waar mogelijk in gezamenlijkheid met enerzijds de Nederlandse LGO en anderzijds de lidstaten Denemarken en Frankrijk tot een gedeelde lijn te komen ten aanzien van dit voorstel. Hoewel de positie van andere lidstaten op dit moment nog niet formeel bekend is, hebben met name Oost-Europese lidstaten zich in het verleden kritisch opgesteld ten opzichte van LGO-financiering.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de EU handelt binnen de grenzen van de bevoegdheden die haar door de lidstaten in de EU-verdragen zijn toegedeeld om de daarin bepaalde doelstellingen te verwezenlijken. Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is positief. Het voorstel is gebaseerd op art. 203 VWEU. Art. 203 VWEU geeft de Raad de bevoegdheid tot het vaststellen van de bepalingen betreffende de wijze van toepassing en procedures van de associatie van de EU met de landen en gebieden overzee. Het kabinet kan zich vinden in deze rechtsgrondslag.

b) Subsidiariteit

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet de subsidiariteit van het optreden van de Commissie. Dit houdt in dat het kabinet op de gebieden die niet onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie vallen of wanneer sprake is van een voorstel dat gezien zijn aard enkel door de EU kan worden uitgeoefend, toetst of het overwogen optreden niet voldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau kan worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang of de gevolgen van het overwogen optreden beter door de Unie kan worden bereikt (het subsidiariteitsbeginsel). Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit is positief. Het voorgestelde besluit heeft tot doel het bevorderen van de economische en sociale ontwikkeling van de LGO en de totstandbrenging van nauwe economische betrekkingen tussen de LGO en de EU. Het totstandkomen van nauwe economische betrekkingen tussen de LGO en de EU kan per definitie niet op lidstaatniveau bereikt worden. Om die reden is optreden op het niveau van de EU gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de inhoud en vorm van het optreden van de Unie niet verder gaan dan wat nodig is om de doelstellingen van de EU-verdragen te verwezenlijken (het proportionaliteitsbeginsel). Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is positief. Het LGO-besluit heeft tot doel het bevorderen van de economische en sociale ontwikkeling van de LGO en de totstandbrenging van nauwe economische betrekkingen tussen de LGO en de EU. Het voorgestelde optreden is geschikt om deze doelstelling te bereiken, omdat het uitgaat van een flexibele en brede aanpak (o.a. op klimaat, educatie,

voedselzekerheid en digitale connectiviteit) die op de situatie van elke LGO kan worden afgestemd. Dit maatwerk bij de financiering van projecten vergroot de kans op het daadwerkelijk bevorderen van de economische en sociale ontwikkeling van de LGO en het versterken van de economische betrekkingen tussen de LGO en de EU. Bovendien gaat het voorgestelde optreden niet verder dan noodzakelijk, omdat de acties zich uitsluitend richten op betrekkingen tussen de LGO en de EU waarbij de flexibele aanpak ervoor zorgt dat lidstaten genoeg beleidsruimte behouden voor hun eigen relaties met de LGO.

5. Financiële consequenties, gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Consequenties EU-begroting

De onderhandelingen over de toekomst van het ECF zijn wat betreft de financiële aspecten, integraal onderdeel van de onderhandelingen over het MFK 2028-2034. Het kabinet hecht eraan dat besprekingen over dit voorstel niet vooruitlopen op de integrale besluitvorming betreffende de budgettaire omvang van het MFK. De beleidsmatige inzet van het kabinet bij het ECF moet ondersteunend zijn aan de overkoepelende kabinetsinzet in de MFK-onderhandelingen zoals hierboven toegelicht, te weten een ambitieus gemoderniseerd en financieel houdbaar MFK. Dit vraagt scherpe keuzes. Binnen dit kader blijft vanzelfsprekend de ruimte bestaan om op de inhoud actief in te spelen op het verloop van de onderhandelingen.

Onder het nieuwe MFK wordt EUR 999 miljoen (lopende prijzen) gereserveerd voor het aangepaste LGO-besluit. Hiervan is EUR 425 miljoen beschikbaar voor de Nederlandse en Franse LGO. Ten opzichte van de huidige periode (2021–2027) stelt de Commissie een nominale stijging van 100% voor. Deze middelen komen uit begrotingshoofdstuk 6: «Neighbourhood and the World». Daarmee wordt het instrument voor de LGO's binnen de begroting geplaatst.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of medeoverheden

Van de beschikbare middelen komt EUR 425 miljoen (lopende prijzen) rechtstreeks ten goede aan de Franse en Nederlandse LGO. De projectvoorstellen worden, na honorering, volledig gefinancierd vanuit de Europese Unie. Het kabinet zet in op een beperking van de stijging van de Nederlandse afdrachten aan de EU. De inzet in de onderhandelingen zal daartoe bestaan uit een combinatie van een acceptabele omvang van het MFK en een voor Nederland acceptabel aandeel in de nationale bijdragen via het eigenmiddelenbesluit. Eventuele budgettaire gevolgen voor de Rijksbegroting worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline. Eventuele tegenvallers op de EU-afdrachten die volgen uit de MFK onderhandelingen dienen gedekt te worden op de Rijksbegroting.

c) Financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger N.v.t.

d) Gevolgen voor concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

Het voorgestelde besluit is mede bedoeld ter bescherming en bevordering van strategische belangen van de EU in een context van toenemende geopolitieke spanningen en economische concurrentie. Omdat de financiering van acties onder dit besluit voort kunnen komen uit het Global Europe instrument en het ECF, die beide aanzienlijk strategischer en politieker zijn ingestoken dan voorgaande instrumenten, kan de EU mogelijksterwijs haar geopolitieke slagkracht vergroten met dit besluit.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Het nieuwe LGO besluit is gebaseerd op het huidige LGO en leidt niet tot wijzigingen in nationale en decentrale regelgeving.

b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan

Er wordt één gedelegeerde handeling voorgesteld. Op grond van artikel 1, lid 13, van het voorstel wordt artikel 88, lid 2, van het bestaande LGO besluit gewijzigd. De Commissie wordt daarmee gemachtigd om gedelegeerde handelingen vast te stellen om het in artikel 81, lid 5, van het voorstel opgenomen voorzieningspercentage van 9% voor leningen die beschikbaar worden gesteld voor de LGO's te wijzigen in overeenstemming met de beoordeling bedoeld in artikel 41, lid 5, onder g), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 en in overeenstemming met het risicobeheerkader van de Commissie. Het toekennen van deze bevoegdheid is mogelijk, omdat het niet-essentiële onderdelen van de basishandeling betreft. Toekenning van deze bevoegdheid acht het kabinet wenselijk, omdat er behoefte is aan flexibiliteit m.b.t. het beschikbaar stellen van aanvullende financieringsmogelijkheden voor de LGO. Delegatie i.p.v. uitvoering ligt hier voor de hand omdat het hier gaat om het wijzigen van de basishandeling. Het kabinet acht deze bevoegdheid voldoende afgebakend.

Onder artikel 1, lid 8 van het voorstel wordt twee uitvoeringshandelingen voorgesteld:

1. Ter amendering van artikel 81, lid 3 betreft dit de bevoegdheid om uitvoeringshandelingen vast te stellen om de hoogte en duur van de lening vast te stellen voor specifieke LGO, in lijn met de onderzoeksprocedure.
2. Ter amendering van artikel 82, lid 3 betreft dit de bevoegdheid om uitvoeringshandelingen vast te stellen om de programma documenten, actieplannen en regelingen vast te stellen, in lijn met de onderzoeksprocedure.

Het toekennen van deze uitvoeringshandelingen is mogelijk, omdat het niet essentiële onderdelen van de basishandeling betreft. Toekenning van deze bevoegdheden acht het kabinet wenselijk, omdat de uitvoeringshandelingen voorzien voor dermate gedetailleerde en specifieke onderdelen van het besluit dat het regelen van deze zaken in de basishandeling onwerkbaar en dus onwenselijk zou zijn. De keuze voor uitvoering i.p.v. delegatie ligt hier voor de hand omdat de maatregelen die worden getroffen niet van algemene strekking zijn.

De leningen, programma documenten en actieplannen bedoeld zijn voor specifieke LGO. De uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de onderzoeksprocedure als bedoeld in artikel 5 van verordening 182/2011. Toepassing van deze procedure is volgens het kabinet wel op zijn plaats omdat het gaat om programma's die aanzienlijke implicaties hebben (artikel 2, lid 2, sub b, onder i), van verordening 182/2011). Het kabinet acht het dus wenselijk om middels het gebruik van deze procedure de belangen van de lidstaten verder te borgen.

c) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Het besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie. En is van toepassing vanaf 1 januari 2028. Dit is volgens het kabinet haalbaar.

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Het instrument wordt na uiterlijk 4 jaar geëvalueerd. Dit is ongeveer halverwege het programma. Het kabinet acht dit wenselijk.

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

N.v.t.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen.

Fiche 3: [MFK] Verordening Interne Markt en Douane Programma

1. Algemene gegevens

a) Titel voorstel

Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing the Single Market and Customs Programme for the period 2028-2034 and repealing Regulations (EU) 2021/444, (EU) 2021/690, (EU) 2021/785, (EU) 2021/847 and (EU) 2021/1077

b) Datum ontvangst Commissiedocument

3 september 2025

c) Nr. Commissiedocument

COM(2025) 590

d) EUR-Lex

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52025PC0590>

e) Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing

SWD(2025) 592 en SEC(2025) 592

f) Behandelingstraject Raad

Raad voor Concurrentievermogen

g) Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken, in nauwe samenwerking met het Ministerie van Financiën

h) Rechtsbasis

Artikelen 33, 114, 169, 197, 207, 325 en 338 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

i) Besluitvormingsprocedure Raad

Gekwalificeerde meerderheid

j) Rol Europees Parlement

Medebeslissing

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

De Europese Commissie (hierna: Commissie) publiceerde op 3 september 2025 het Interne Markt en Douane Programma (hierna: het programma) als onderdeel van het pakket voor een nieuw Meerjarig

Financieel Kader (MFK) 2028-2034. Dit voorstel beoogt vijf programma's¹ onder het huidige MFK samen te voegen tot één programma met als overkoepelend doel het versterken van de interne markt en de douane-unie, het beschermen van de financiële en economische belangen en de veiligheid van de Unie en haar lidstaten.

De Commissie stelt een totaalbedrag van € 6,2 miljard voor het programma voor.² Het voorstel bestaat uit vier verschillende beleidsonderdelen, met elk een eigen budget: (I) interne markt (€ 2,68 miljard), (II) douane (€ 2,72 miljard), (III) samenwerking op het gebied van belastingen (€ 475 miljoen) en (IV) fraudebestrijding (€ 363 miljoen). In het voorstel wordt elk budget verhoogd in vergelijking met het huidige budget in het MFK voor de periode 2021-2027. De verschillende onderdelen worden verder uitgewerkt en geïmplementeerd via werkprogramma's.

Het eerste onderdeel biedt financieringsmogelijkheden om een Europese beleidsprioriteit te realiseren, namelijk het versterken van de interne markt. Dit onderdeel moet bijdragen aan een interne markt zonder ongerechtvaardigde belemmeringen, een hoog niveau van consumentenbescherming, vergemakkelijkt markttoegang en versterkte samenwerking tussen lidstaten en tussen de Commissie en lidstaten. De € 2,68 miljard voorgesteld voor de interne markt bestaat specifiek uit: (a) € 1,1 miljard voor het versterken van het interne-marktbestuur, door het verbeteren van onder meer handhaving, markttoezicht en Europese normen, (b) € 31 miljoen voor de ontwikkeling van een Europees regelgevingskader voor vennootschapsrecht, (c) € 350 miljoen voor ontwikkelingen op het gebied van mededingingsvoorwaarden op de interne markt, (d) € 155 miljoen voor middelen om consumenten en andere eindgebruikers van financiële diensten meer te betrekken bij de beleidsvorming hierover, het begeleiden bij financiële diensten, en het bevorderen van financiële geletterdheid, (e) € 200 miljoen voor het versterken van toezicht op en handhaving van consumentenrecht en het vertegenwoordigen van consumentenbelangen en (f) € 833 miljoen voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken. Twee specifieke componenten in het huidige interne-marktprogramma voor de periode 2021-2027, namelijk: voedselketen en mkb, zijn elders in het MFK ondergebracht. Het mkb-onderdeel is verplaatst naar het Europees Concurrentievermogenfonds³ en het voedselketen-onderdeel naar het Nationale en Regionale Partnerschapsfonds⁴.

Het tweede onderdeel biedt het budgettaire kader (€ 2,72 miljard) voor de uitvoering van de doelstellingen en activiteiten van het EU-douanebeleid, in het bijzonder de overgang naar het toekomstige beleid voor de EU-douane zoals voorgesteld in de hervorming van de douane-unie.⁵ Deze hervorming omvat onder meer de oprichting van een EU-douaneautoriteit en de ontwikkeling en het beheer van een EU-douanedatahub. Daarnaast moeten de bestaande digitale

¹Het programma voor de interne markt (Verordening (EU) 2021/690), het programma voor douanesamenwerking (Verordening (EU) 2021/444), het fraudebestrijdingsprogramma van de Unie (Verordening (EU) 2021/785), het Fiscalis-programma voor samenwerking op het gebied van belastingen (Verordening (EU) 2021/847) en het instrument voor financiële steun voor douanecontroleapparatuur (Verordening (EU) 2021/1077).

² In lopende prijzen.

³ Fiche 11: [MFK] Europees Concurrentievermogenfonds | Publicatie | Rijksoverheid.nl

⁴ Fiche 2: [MFK] Oprichting Europees Fonds Nationale en Regionale Partnerschap plannen | Publicatie | Rijksoverheid.nl

⁵ COM/2023/258.

douanesystemen worden onderhouden totdat zij volledig zijn vervangen door de EU-douanedatahub. Het programma zal ook de doelgerichte interventies van het type *Customs Control Equipment Instrument* (douanecontroleapparatuur) voor de periode 2021-2027 integreren. Die zullen worden uitgevoerd door de nieuwe EU-douaneautoriteit, met name voor toekomstige ondersteuning van de uitbreidingslanden en om in de toekomst crisissituaties aan te pakken.

Het derde onderdeel betreft de financiering van de samenwerking op het gebied van belastingen. Het huidige Fiscalis-programma ondersteunt de samenwerking tussen de belastingdiensten van de lidstaten en de Commissie. Het richt zich met name op de ontwikkeling, het beheer en de modernisering van de Europese digitale belastinginfrastructuren waarmee de belastingdiensten van de lidstaten gegevens kunnen uitwisselen.⁶ Ongeveer 85% van het huidige budget wordt ingezet voor deze digitale systemen. Daarnaast faciliteert het programma gezamenlijke projecten met als doel de effectieve uitvoering van EU-belastingbeleid, het verbeteren van belastinginning en het bestrijden van belastingfraude, -ontwijking en -ontduiking. Het programma blijft in de nieuwe opzet dezelfde doelstellingen behouden.

Het vierde onderdeel betreft de financiering van activiteiten om het budget van de EU zowel aan de uitgaven- als de inkomenskant te beschermen tegen fraude, corruptie en andere onregelmatigheden. Het programma zet in op medefinanciering van activiteiten gericht op het verbeteren van de grensoverschrijdende verzameling en uitwisseling van gegevens, evenals het verschaffen van inlichtingen aan lidstaten over nieuwe fraudepatronen. Dit omvat onder meer het ondersteunen van digitale hulpmiddelen zoals het Anti-Fraude Informatie Systeem en versterken van internationale samenwerking tussen opsporingsdiensten van lidstaten, derde landen en EU-organisaties als het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF), het Europees Openbaar Ministerie en Europol maakt hier onderdeel van uit. Hiervoor wordt € 362 miljoen gebudgetteerd. Bij fraudebestrijding gaat het om fraudes als btw-carrouselfraude, fraude met invoerrechten en subsidiefraude, maar het programma kan breder worden ingezet tegen onregelmatigheden die de EU-begroting raken.

De Commissie stelt in plaats van vijf verschillende sets nu één set aan regels voor die van toepassing is op de gehele reikwijdte van het programma om zo toegang tot en gebruik van EU-middelen te vereenvoudigen. De steun onder het voorstel wordt toegekend in alle vormen die het Financieel Reglement⁷ toelaat, in het bijzonder subsidies, aanbestedingen, niet-financiële donaties en vergoedingen.

Daarnaast wordt expliciet de nadruk gelegd op de koppeling en complementariteit met het Europees Concurrentievermogenfonds, Horizon Europa⁸, *Global Europe*⁹ en het Nationale en Regionale Partnerschapsfonds.

⁶ Bijvoorbeeld systemen voor de uitwisseling van gegevens in het kader van de Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van Richtlijn 77/799/EEG (DAC).

⁷ Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

⁸ [Fiche 12: \[MFK\] Voorstel Verordening en Besluit Horizon Europa – het Europese kaderprogramma voor onderzoek en innovatie | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

⁹ [Fiche 17: \[MFK\] Voorstel verordening voor de oprichting van Global Europe | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

b) Impact assessment Commissie

Het voorstel is gebaseerd op een impact assessment en tussentijdse evaluaties van de programma's uit het huidige MFK die binnen de reikwijdte van het voorstel vallen. Het kabinet is van mening dat de impact assessment en evaluaties waarnaar wordt verwezen voldoende de toegevoegde waarde en het belang van het voorstel aantoont. Er zijn door de Commissie twee opties qua ontwerp overwogen: i) een geïntegreerd scenario, waarin de vijf programma's onder het huidige MFK in één programma worden samengebracht maar wel een duidelijke scheiding tussen de programma's en beleidsterreinen behouden blijft, en ii) een uniform scenario, waarin de vijf programma's onder het huidige MFK in één programma worden samengebracht met dezelfde vereisten voor alle onderdelen. De Commissie geeft de voorkeur aan de tweede optie omdat dit zou moeten bijdragen aan de vereenvoudiging van het MFK, flexibiliteit, budgetzekerheid en het verlagen van administratieve lasten voor uitvoerders en begunstigden. De impact assessment wijst echter ook op de risico's van het uniforme scenario: verstoring van de uitvoering van reeds lang bestaande en essentiële activiteiten, gering gebruik van horizontale activiteiten, aanpassingskosten, duplicatie of verwarring tussen activiteiten, inflexibiliteit wanneer uniforme regels niet geschikt blijken voor alle beleidsterreinen en extra lasten en transactiekosten in verband met de coördinatie en het beheer van één programma.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

De Kamerbrief van 28 maart 2025 over de Nederlandse inzet voor het volgend MFK¹⁰ en de Kamerbrief van 12 september 2025 met kabinetsappreciatie van de MFK-voorstellen van de Commissie voor het volgend MFK¹¹ is de basis voor de Nederlandse onderhandelingspositie en leidend bij conflicterende formuleringen. De overkoepelende Nederlandse inzet richt zich op een ambitieus gemoderniseerd en financieel houdbaar MFK waarbij de focus gelegd dient te worden op strategische prioriteiten. In het licht van huidige geopolitieke spanningen is een financieel weerbaar Europa van groot belang voor onze veiligheid en welvaart. De voorstellen voor het nieuwe MFK en het eigenmiddelenbesluit komen bovendien in een tijd waarin veel lidstaten te maken hebben met budgettaire uitdagingen door hoge schulden en oplopende tekorten. Door de grote toekomstige uitdagingen en budgettaire situatie van lidstaten is het kabinet van mening dat de EU in het MFK scherp moet herprioriteren en kritisch moet kijken naar de besteding van Europese publieke middelen.

Middelen op de EU-begroting dienen besteed te worden waar de meeste EU-toegevoegde waarde zit. De belangrijkste inhoudelijke prioriteiten voor het MFK zijn het versterken van het Europees concurrentievermogen met een sterke interne markt en inzet op onderzoek en innovatie als fundament, een stevig migratie- en asielbeleid, en veiligheid en defensie. De interne markt vormt de hoeksteen van het Europese concurrentievermogen. In de horizontale interne-marktstrategie¹² en in

¹⁰ Kamerstuk 21 501-20, nr. 2245.

¹¹ Kamerstuk 21 501-20, nr. 2268.

¹² Kamerstuk 22 112, nr. 4096.

zowel het Letta¹³- als Draghi¹⁴-rapport wordt gepleit voor verdere versterking van de interne markt en gesteld dat niets doen geen optie is. De interne markt vergt continu onderhoud. Het kabinet verwelkomt deze nadruk op de versterking, vereenvoudiging en stroomlijning van de interne markt. Het kabinet vindt het positief dat het acht van de eigen tien concrete belemmeringen en onderwerpen terugziet in de interne-marktstrategie.¹⁵ Ook heeft Nederland als één van de trekkers, samen met vijftien andere lidstaten, de Commissie concrete input gegeven voor de strategie via een non-paper.¹⁶ Het kabinet zal zich actief inzetten voor een ambitieuze uitvoering van de strategie.

Het kabinet blijft daarnaast conform het Regeerprogramma werken aan de versterking van de interne markt op grond van de kabinetsbrede actieagenda¹⁷ en kabinetsvisie EU-concurrentievermogen.¹⁸ Het kabinet hanteert daarbij de volgende uitgangspunten: i) het interne-marktbeleid moet zoveel mogelijk worden gebaseerd op en regelmatig worden getoetst aan feiten en behoeften van Nederlandse ondernemers, burgers en werknemers; ii) deze feiten en behoeften moeten uitmonden in maatwerk, bijvoorbeeld via verbetering van informatievoorziening en digitalisering en vereenvoudiging van procedures om zo de regeldruk te verminderen; iii) het streven is naar meer doelgerichte en uniforme toepassing waaronder handhaving van interne-marktregels in alle EU-landen.

Nederland hecht daarnaast veel waarde aan voldoende Europese middelen voor samenwerking tussen douaneautoriteiten. Nederland is voorstander van een beter gebruik van data om douaneprocessen verder te optimaliseren en ondersteunt in dat kader de oprichting van een EU-douanedatahub. Ook ziet Nederland duidelijke meerwaarde in de oprichting van een EU-douaneautoriteit, die zich onder meer zal richten op EU-breed risicobeheer en het versterken van de samenwerking met andere autoriteiten. Nederland staat er positief tegenover dat deze EU-douaneautoriteit verantwoordelijk wordt voor het beheer van de middelen uit het programma.

Nederland neemt bovendien binnen het huidige Fiscalis-programma deel aan een groot deel van de activiteiten gericht op samenwerking met andere Europese belastingdiensten. Deze samenwerking is belangrijk voor zowel de EU als Nederland vanwege de bijdrage aan de interne markt, het concurrentievermogen en het beschermen van de financiële belangen van de EU en haar lidstaten. Het kabinet hecht aan verdere verbetering van deze samenwerking en benut het programma om de Nederlandse visie en uitvoeringspraktijk onder de aandacht te brengen. De ervaringen van de Belastingdienst, met name op het gebied van administratieve samenwerking, informatie- en gegevensuitwisseling en *best practices*, zijn positief. Nederland streeft naar meer uniform ingerichte processen in de lidstaten, wat lastenverlichting voor burgers en bedrijven kan opleveren. Dit past tevens binnen de bredere Nederlandse strategie ter versimpeling van EU-regelgeving en verbetering van de implementatie op het gebied van fiscaliteit.

¹³ Kamerstuk 21 501-30, nr. 603.

¹⁴ Kamerstuk 21 501-30, nr. 614.

¹⁵ Kamerstuk 21 501-30, nr. 621, bijlage «Tien suggesties van belemmeringen en onderwerpen voor de horizontale interne-marktstrategie»

¹⁶ [Nonpaper on a new horizontal Single Market Strategy | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

¹⁷ Kamerstuk 22 112, nr. 3437 (interne-marktactieagenda), bijlage bij Kamerstuk 36 471, nr. 96.

¹⁸ Kamerstuk 21 501-30, nr. 621.

Het kabinet is een voorstander van het daadkrachtig aanpakken van fraude met Europese middelen. Internationale samenwerking wordt binnen de Nederlandse fraudebestrijding steeds belangrijker. Nationale grenzen worden 'gebruikt' door criminelen, in plaats van dat deze een barrière vormen voor het plegen van strafbare feiten. Nederland hecht daarom sterk aan zeer intensieve internationale samenwerking, met lidstaten, derde landen en EU-organisaties als het Europees Openbaar Ministerie en Europol. Daarbij zijn actuele digitale hulpmiddelen (zoals specifieke software) noodzakelijk om (digitale) criminele geldstromen te kunnen volgen en deze data te kunnen analyseren.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet ondersteunt het belang dat de Commissie via dit programma geeft aan het versterken van de interne markt en douane-unie. Dit programma kan een significante bijdrage leveren aan het adresseren van de uitdagingen die in de horizontale interne-marktstrategie, het EU-kompas voor concurrentievermogen¹⁹ en het Letta- en Draghi-rapport staan beschreven. Ook kan het kabinet zich onder voorbehoud vinden in het samenvoegen van verschillende bestaande programma's onder één programma in het voorstel. Het kabinet ziet het samenvoegen van de programma's primair als een middel om de structuur en procedures van het MFK te vereenvoudigen en de administratieve lasten voor uitvoerders en begunstigden te verlagen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat de programma's daardoor met elkaar gaan concurreren om financiering. Budgetten dienen in principe vast te blijven staan en alleen bij hoge uitzondering te worden verschoven tussen de verschillende onderdelen. Het kabinet heeft bovendien vragen of de voordelen van het uniforme scenario opwegen tegen de risico's van dit scenario zoals beschreven in de impact assessment. Het kabinet wil voorkomen dat er straks sprake is van verstoring van de uitvoering van reeds lang bestaande en essentiële activiteiten, duplicatie of verwarring tussen activiteiten, of inflexibiliteit wanneer uniforme regels niet geschikt blijken voor alle beleidsterreinen.

Het kabinet is van mening dat de focus op het versterken van de interne markt in het eerste onderdeel van het programma een bijdrage kan leveren aan het wegnemen en voorkomen van ongerechtvaardigde interne-marktbelemmeringen, het verbeteren van markttoezicht op producten, het vergemakkelijken van markttoegang, het behouden van een hoog niveau van consumentenbescherming en het versterken van de samenwerking tussen lidstaten en tussen de Commissie en lidstaten. Het versterken van de interne markt wordt onder meer gerealiseerd door het inzetten van middelen voor specifieke acties die bijvoorbeeld zien op informatievoorziening, handhaving, markttoezicht, samenwerking, het ontwikkelen van Europese normen of dataverzameling. Het kabinet hecht net als de Commissie specifiek aan het belang van geschikte en betrouwbare data als basis voor het ontwikkelen, monitoren en evalueren van EU-beleid. Hierbij moet niet alleen gebruik worden gemaakt van kwantitatieve data maar juist ook van betrouwbare kwalitatieve data van hoge kwaliteit. Er liggen nog flinke mogelijkheden voor nader onderzoek, met name op het terrein van micro-economische data. Meer kwalitatieve en micro-economische data bieden een beter inzicht in de behoeften van ondernemers en burgers en sluit bovendien beter aan bij

¹⁹ [Beoordeling Mededeling over het EU-kompas voor concurrentievermogen | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

de steeds veranderende praktijk. Het kabinet zal zich daarom blijven inzetten dat middelen in het programma richting activiteiten voor meer kwalitatieve en micro-economische data blijven gaan. Dit mag niet onbedoeld leiden tot extra administratieve lasten voor het bedrijfsleven, daarom moet optimaal gebruik worden gemaakt van bestaande data en efficiënte dataverzameling.

De focus van de Commissie op betere handhaving van interne-marktregels en verbetering van markttoezicht op producten sluit goed aan bij de kabinetsinzet. Bij de versterking van de handhaving gaat het dan ook om aandacht voor implementatie en toepassing van regelgeving. Ook het belang van Europese normen deelt het kabinet. Europese normen die door Europese normalisatie-instellingen zijn ontwikkeld, vormen met name op het terrein van goederen door de harmoniserende werking een belangrijke basis voor het goed functioneren van de interne markt voor goederen. Door Europese normen nauw te verbinden met andere onderzoeks- en innovatie-inspanningen van de Unie, met inbegrip van de basismeeteenheden en meetstandaarden vastgesteld door het metrologieprogramma in Horizon Europa, wordt het vrije verkeer van diensten en producten bevorderd. De synergieën tussen deze verschillende fondsen moet worden gewaarborgd. Het kabinet vraagt zich wel af wat de verwachte gevolgen zijn dat de voorheen gescheiden budgetten voor interne-marktbestuur, markttoezicht en normalisatie in dit voorstel worden samengevoegd. Het is belangrijk om hier inzicht in te krijgen alvorens een definitief standpunt kan worden ingenomen over deze samenvoeging en invulling door de Commissie.

Het kabinet steunt dat het programma wederom wordt ingezet voor de ontwikkeling van een Europees regelgevingskader voor vennootschapsrecht en voor ontwikkelingen op het gebied van mededingingsvoorwaarden op de interne markt. Het kabinet kan zich daarnaast vinden in het voorstel om twee specifieke componenten in het huidige interne-marktprogramma voor de periode 2021-2027, namelijk: voedselketen en mkb, elders in het MFK onder te brengen. Het kabinet kan zich ook goed vinden in het voorstel dat het programma mogelijkheden biedt om middelen in te zetten voor het versterken van toezicht op en handhaving van consumentenrecht en het vertegenwoordigen van consumentenbelangen. Het kabinet steunt ook de aandacht in het voorstel voor efficiënt werkende financiële markten, waarbij belangen van verschillende betrokkenen evenredig en gelijkwaardig worden vertegenwoordigd. Door het huidige interne-marktprogramma voor de periode 2021-2027 krijgt de eindgebruiker van financiële dienstverlening een sterkere stem. Het kabinet steunt het continueren van activiteiten die consumenten en andere eindgebruikers van financiële diensten meer betrekken bij de beleidsvorming, begeleiding bieden bij financiële diensten, financiële geletterdheid bevorderen en diens belangen beschermen.

Het kabinet hecht er daarnaast groot belang aan dat de Commissie voor de uitvoering van haar taken beschikt over kwalitatief hoogwaardige en vergelijkbare Europese statistieken, geproduceerd door onafhankelijke statistische instanties, ter ondersteuning van het EU-beleid. Het kabinet beschouwt het voorstel voor het Europees Statistisch Programma zoals opgenomen in de bijlage als een achteruitgang ten opzichte van het huidige programma, omdat een duidelijke thematische structuur ontbreekt. Daarnaast vraagt het kabinet zich af of de voorgestelde structuur wel overeenkomt met de voorschriften met betrekking tot het Europees statistisch programma vastgelegd in Verordening (EG)

223/2009 over de Europese statistiek. Het kabinet zal dit tijdens de onderhandelingen aankaarten. Ook dient de verdere modernisering van het Europees Statistisch Systeem tijdens de programmaperiode 2028-2034 centraal te staan. Bij de uitwerking van het programma is het van belang dat de Commissie haar doelstellingen inzake de vermindering van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven en lagere uitvoeringskosten voor de productie van Europese statistieken zal toepassen. Daarbij dient optimaal gebruik te worden gemaakt van bestaande registraties, efficiëntere productiemethoden innovaties, investering in nieuwe technologieën, meervoudig gebruik van gegevens en, waar mogelijk, voorkomen van de inzet van enquêtes bij het bedrijfsleven en burgers.

Het kabinet is daarnaast positief over het feit dat er middelen beschikbaar worden gesteld voor samenwerking tussen douaneautoriteiten en de ontwikkeling van de EU-douanedatahub. Ook herkent het kabinet de noodzaak om middelen beschikbaar te hebben voor onderhoud aan de bestaande digitale douanesystemen. Het kabinet is positief over het feit dat de EU-douaneautoriteit de middelen uit het douane-onderdeel in het programma zal beheren. Er wordt in de stukken echter geen onderverdeling gemaakt van de verschillende bestemmingen van de middelen. Het is belangrijk om hier inzicht in te krijgen alvorens een definitief standpunt kan worden ingenomen over de omvang van het totaalbudget van het douane-onderdeel in het programma en kan worden beoordeeld of het budget voldoende is voor de doelen die de Commissie voor ogen heeft. Daarbij dient dan ook rekening te worden gehouden met de gevolgen voor de uitvoeringscapaciteit van de douane-organisatie in Nederland daar waar dit tot extra werk leidt bij de voorbereidings- en implementatiefase van dit voorstel.

Het kabinet is ook voorstander van het behoud van het huidige Fiscalis-programma en bepleit geen inhoudelijke aanpassingen. Fiscalis speelt een essentiële rol in de versterking van de samenwerking tussen Europese belastingdiensten, wat bijdraagt aan een effectievere belastinginning en aan de bestrijding van belastingfraude, -ontwijking en -ontduiking. De middelen uit dit onderdeel van het programma worden bovendien grotendeels aangewend voor een centrale Europese digitale infrastructuur, die de administratieve lasten voor zowel bedrijven als belastingdiensten verlaagt. Daarmee vormt Fiscalis een belangrijk instrument ter versterking van de interne markt.

Het kabinet is een voorstander van het daadkrachtig aanpakken van fraude met Europese middelen. Fraudebestrijding binnen Nederland, maar ook in EU-verband, is een belangrijk onderwerp voor het kabinet. Criminaliteit wordt steeds digitaler en internationaler.

Om fraude effectief te bestrijden, zijn internationale samenwerking zowel met landen binnen de EU als met derde landen en EU-organisaties.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Er is onder lidstaten in zijn algemeenheid een breed gedeeld gevoel van urgentie dat de EU meer moet doen ter versterking van het concurrentievermogen, de interne markt en de douane-unie. In de Raad geven lidstaten aan meer tijd nodig te hebben voor de bestudering van het voorstel. Wel

verwelkomen veel lidstaten de vereenvoudiging van het programma. Een aantal lidstaten heeft al zorgen geuit over de verdeling van het budget, de nieuwe structuur en het gebrek aan comitologie.

Het Europees Parlement (EP) heeft nog geen formeel standpunt ingenomen. Ook is nog niet duidelijk in welke EP-commissie het programma wordt behandeld en wie wordt aangesteld als rapporteur.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de EU handelt binnen de grenzen van de bevoegdheden die haar door de lidstaten in de EU-verdragen zijn toegedeeld om de daarin bepaalde doelstellingen te verwezenlijken. Het oordeel van het kabinet is positief.

Het voorstel is gebaseerd op artikelen 33, 114, lid 1, 169, lid 3, 197, lid 2, 207, lid 2, 325, lid 4 en 338, lid 1 van het VWEU. Deze bepalingen zijn grondslagen voor de Unie om maatregelen te nemen op verschillende terreinen, waarop de bevoegdheidsverdeling tussen de EU en de lidstaten evenwel verschilt.

Artikel 33 VWEU geeft de EU de bevoegdheid tot het vaststellen van maatregelen ter versterking van de douanesamenwerking tussen de lidstaten onderling en tussen de lidstaten en de Commissie. Artikel 207, lid 2 VWEU geeft de EU de bevoegdheid tot het vaststellen van maatregelen die het kader voor de uitvoering van de gemeenschappelijke handelspolitiek van de Unie bepalen. Het kabinet kan zich vinden in deze rechtsgrondslagen. Op het terrein van de douane-unie (artikel 33 VWEU) en de gemeenschappelijke handelspolitiek (artikel 207 VWEU) is er sprake van een exclusieve bevoegdheid van de EU (artikel 3, lid 1 onder a, respectievelijk artikel 3, lid 1 onder e VWEU).

Artikel 114, lid 1 VWEU geeft de EU de bevoegdheid tot om maatregelen te nemen die bijdragen aan de totstandkoming en het functioneren van de interne markt. Artikel 169, lid 3 VWEU geeft de EU de bevoegdheid tot het vaststellen van maatregelen om het beleid van lidstaten te ondersteunen ter verwezenlijking het doel om een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen. Artikel 325, lid 4 VWEU geeft de EU de bevoegdheid tot het vaststellen van maatregelen op het gebied van de preventie en bestrijding van fraude waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad. Artikel 338, lid 1 VWEU geeft de EU de bevoegdheid tot het nemen van maatregelen voor de opstelling van statistieken wanneer dat voor de vervulling van de taken van de Unie nodig is. Het kabinet kan zich vinden in deze rechtsgrondslagen.

Op het terrein van de interne markt (artikel 114 VWEU) is er sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, lid 2 onder a VWEU). Op het terrein van consumentenbescherming (artikel 169 VWEU) is er sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, lid 2 onder f VWEU). Op het terrein van de bestrijding van fraude met Uniemiddelen (artikel 325 VWEU) is er sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, lid 1 VWEU). Op het terrein van het opstellen van statistieken voor de vervulling

van Unietaken (artikel 338 VWEU) is er sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, lid 1 VWEU).

Artikel 197, lid 2 VWEU geeft de EU de bevoegdheid tot het vaststellen van verordeningen ter ondersteuning van de inspanningen van de lidstaten ter verbetering van hun administratieve vermogen om het recht van de Unie uit te voeren. Het kabinet kan zich vinden in deze rechtsgrondslag. Op het terrein van de administratieve samenwerking binnen de EU is er sprake van een ondersteunende bevoegdheid van de EU (artikel 6, onder g, VWEU).

b) Subsidiariteit

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet de subsidiariteit van het optreden van de Commissie. Dit houdt in dat het kabinet op de gebieden die niet onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie vallen of wanneer sprake is van een voorstel dat gezien zijn aard enkel door de EU kan worden uitgeoefend, toetst of het overwogen optreden niet voldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau kan worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang of de gevolgen van het overwogen optreden beter door de Unie kan worden bereikt (het subsidiariteitsbeginsel).

Het oordeel van het kabinet is positief. Het voorstel heeft als overkoepelend doel het versterken van de interne markt, het beschermen van de financiële en economische belangen en de veiligheid van de Unie en haar lidstaten. Gezien de grensoverschrijdende effecten, het gelijke speelveld en de financiële en economische belangen en de veiligheid van de Unie kan dit onvoldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau worden verwezenlijkt, daarom is een EU-aanpak nodig. Door het programma wordt het gelijke speelveld verbeterd en worden belemmeringen op de interne markt weggenomen. Om die redenen is optreden op het niveau van de EU gerechtvaardigd. De beoordeling van de subsidiariteit is niet van toepassing op het terrein van de douane-unie en het gemeenschappelijke handelsbeleid, gegeven de exclusieve bevoegdheid van de EU ten aanzien hiervan.

c) Proportionaliteit

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de inhoud en vorm van het optreden van de Unie niet verder gaan dan wat nodig is om de doelstellingen van de EU-verdragen te verwezenlijken (het proportionaliteitsbeginsel). Het oordeel van het kabinet is positief. Het voorstel heeft als overkoepelend doel het versterken van de interne markt en douane-unie, het beschermen van de financiële en economische belangen en de veiligheid van de Unie en haar lidstaten.

Het voorgestelde optreden is geschikt om deze doelstelling te bereiken, omdat de investeringen bijdragen aan het wegnemen en voorkomen van ongerechtvaardigde interne-marktbelemmeringen, het verbeteren van markttoezicht, het vergemakkelijken van markttoegang, het behouden van een hoog niveau van consumentenbescherming en het versterken van de samenwerking tussen lidstaten en tussen de Commissie en lidstaten. Bovendien gaat het voorgestelde optreden niet verder dan

noodzakelijk, omdat het voldoende ruimte laat aan lidstaten om op te treden op de beleidsterreinen die het voorstel raakt.

5. Financiële consequenties, gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Consequenties EU-begroting

De onderhandelingen over het programma zijn wat betreft de financiële aspecten, integraal onderdeel van de onderhandelingen over het MFK 2028-2034. Het kabinet hecht eraan dat besprekingen over dit voorstel niet vooruitlopen op de integrale besluitvorming betreffende de budgettaire omvang van het MFK. De beleidsmatige inzet van het kabinet bij het programma moet ondersteunend zijn aan de overkoepelende kabinetsinzet in de MFK-onderhandelingen zoals hierboven toegelicht, te weten een ambitieus gemoderniseerd en financieel houdbaar MFK. Dit vraagt scherpe keuzes. Binnen dit kader blijft vanzelfsprekend de ruimte bestaan om op de inhoud actief in te spelen op het verloop van de onderhandelingen.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of medeoverheden

Het kabinet zet in op een beperking van de stijging van de Nederlandse afdrachten aan de EU. De inzet in de onderhandelingen zal daartoe bestaan uit een combinatie van een acceptabele omvang van het MFK en een voor Nederland acceptabel aandeel in de nationale bijdragen via het eigenmiddelenbesluit. Eventuele budgettaire gevolgen voor de Rijksbegroting worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline. Eventuele tegenvallers op de EU-afdrachten die volgen uit de MFK-onderhandelingen dienen gedekt te worden op de Rijksbegroting.

De Commissie concludeert in de impact assessment dat het uniforme scenario met synergiën en flexibiliteit het benodigde programmamanagement versimpelt en administratieve lasten vermindert. Dit komt door het samenvoegen tot één kader van nu nog verschillende programma's, waardoor ook dubbelingen tussen programma's verminderen. De impact assessment wijst echter ook op de risico's van het uniforme scenario: verstoring van de uitvoering van reeds lang bestaande en essentiële activiteiten, gering gebruik van horizontale activiteiten, initiële aanpassingskosten, duplicatie of verwarring tussen activiteiten, inflexibiliteit wanneer uniforme regels niet geschikt blijken voor alle beleidsterreinen, en extra lasten en transactiekosten in verband met de coördinatie en het beheer van één programma. Van bovengenoemde effecten kan nog geen precieze inschatting van de financiële consequenties worden gemaakt voor de rijksoverheid en/of medeoverheden.

c) Financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger

Nederlandse organisaties en het Nederlands bedrijfsleven kunnen in aanmerking komen voor uitvoering van het programma. Dit betekent dat de financiële consequenties voor deze organisaties en bedrijven potentieel gunstig zijn, zonder dat op dit moment een inschatting te geven is van de hoogte hiervan. De verwachting van de Commissie is dat dit voorstel leidt tot minder regeldruk,

onder meer door het samenvoegen van meerdere programma's uit het huidige MFK. Voor het kabinet is het onduidelijk hoe dit in de praktijk daadwerkelijk tot minder regeldruk zal leiden, gezien de aangegeven risico's van het uniforme scenario. Het kabinet zal in de verdere uitwerking van het voorstel er daarom op blijven toezien dat de regeldruk ook daadwerkelijk wordt verminderd ten opzichte van de huidige situatie.

d) Gevolgen voor concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

Het voorstel moet bijdragen aan het versterken van de interne markt, het gelijke speelveld en de douane-unie. Dit voorstel kan daarmee een positieve impact hebben op het versterken van het Europees concurrentievermogen. Het voorstel van de Commissie heeft geopolitieke aspecten. Zo heeft het voorstel het doel bij te dragen aan het beschermen van de veiligheid en de financiële en economische belangen van de Unie en in het verlengde daarvan de weerbaarheid van de EU.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Niet van toepassing.

b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan

Het voorstel geeft de Commissie geen bevoegdheid om gedelegeerde of uitvoeringshandelingen vast te stellen. De kaders om dit programma te implementeren worden bepaald door Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. In de huidige programma's worden de werkprogramma's echter jaarlijks vastgesteld via uitvoeringshandelingen met comitologieprocedure, zoals voorgeschreven in artikel 290 VWEU. Het kabinet hecht er waarde aan dat deze procedure wordt behouden om jaarlijkse inspraak op het werkprogramma te waarborgen en de betrokkenheid van de lidstaten in de uitvoering van het programma te waarborgen. Hierbij zal het pleiten dat de onderzoeksprocedure voor de vaststelling van de benodigde uitvoeringshandelingen hiervoor wordt gebruikt als bedoeld in artikel 5 van Verordening 182/2011. Toepassing van deze procedure zou hier volgens het kabinet op zijn plaats zijn, omdat deze werkprogramma's aanzienlijke implicaties zou hebben in de zin van artikel 2, lid 2, sub b, onder i van Verordening 182/2011.

c) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

De verordening treedt in werking op de eerste dag na publicatie in het EU-publicatieblad en wordt van toepassing vanaf 1 januari 2028. Het kabinet acht dit haalbaar als de bredere onderhandelingen over het MFK tijdig worden afgerond.

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Het voorstel zal, zoals alle programma's onder het MFK, worden gemonitord via het prestatiekader.²⁰ Dat voorziet in een uitvoeringsrapport tijdens de uitvoeringsfase van het voorstel, net als een terugblikkende evaluatie. Het kabinet vindt deze evaluaties wenselijk en kan hier zodoende mee instemmen.

e) *Constitutionele toets*

Niet van toepassing.

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

Het samenvoegen van verschillende bestaande programma's onder één programma in het voorstel kan volgens de Commissie bijdragen aan het verlagen van administratieve lasten voor uitvoerders en begunstigden. Het is echter nog niet mogelijk om een precieze inschatting te maken van deze impact. Wel leven er zorgen dat de praktische uitvoering juist kan leiden tot extra regeldruk. Belangrijk hierbij is dat het beheer en de coördinatie van de huidige programma's in de lidstaten vaak bij verschillende ministeries of uitvoeringsorganisaties liggen. Indien in de nieuwe opzet een centralere aanpak wordt vereist, bijvoorbeeld via één Rijksbrede unit in plaats van de bestaande uitvoerders, kan dit incidenteel of structureel tot hogere administratieve lasten leiden. Het is daarom van belang dat Nederland er in de verdere uitwerking van het voorstel op toeziet dat de uitvoeringslasten niet toenemen en dat de beoogde vereenvoudiging daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Er zal hiervoor nog een uitgebreidere analyse van de implicaties voor uitvoering en handhaving moeten plaatsvinden.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen implicaties voor ontwikkelingslanden anders dan de genoemde consequenties voor derde landen in het algemeen, zoals aangegeven onder onderdeel 5d.

²⁰ [Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Fiche 4: Verordeningen douanerechten en tariefcontingenten omtrent de invoer van bepaalde goederen vanuit de VS en het niet toepassen van douanerechten op de invoer van bepaalde goederen vanuit de VS

1. Algemene gegevens

a) Titel voorstel

Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de aanpassing van de douanerechten op de invoer van bepaalde goederen van oorsprong uit de Verenigde Staten van Amerika en de opening van tariefcontingenten voor de invoer van bepaalde goederen van oorsprong uit de Verenigde Staten van Amerika

Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het niet toepassen van douanerechten op de invoer van bepaalde goederen

b) Datum ontvangst Commissiedocument

28 augustus 2025

c) Nr. Commissiedocument

COM(2025)471 & COM(2025)472

d) EUR-Lex

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025PC0471&qid=1758184657739>
eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025PC0472&qid=1758184679031

e) Nr. impact assessment Commissie en Opinie

Niet opgesteld

f) Behandelingstraject Raad

Raad Buitenlandse Zaken (Handel)

g) Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Buitenlandse Zaken

h) Rechtsbasis

Artikel 207 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie

i) Besluitvormingsprocedure Raad

Gekwalificeerde meerderheid

j) Rol Europees Parlement

Medebeslissing

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

De Europese Commissie (hierna: de Commissie) heeft op 28 augustus jl. twee voorstellen gedaan voor verordeningen waarmee de barrières voor invoer van bepaalde producten uit de Verenigde Staten van Amerika (hierna: VS) worden verlaagd. De conceptverordeningen volgen uit de toezeggingen die de EU heeft gedaan in de Gezamenlijke EU-VS verklaring inzake handel (hierna 'gezamenlijke verklaring'), die op 21 augustus jl. is gepubliceerd.¹ De gezamenlijke verklaring stelt een kader vast waarin door beide partijen te nemen maatregelen zijn opgenomen. Met de voorliggende wetgevende voorstellen zet de Commissie het proces in werking om de van EU kant toegezegde tariefverlagingen door te voeren. Onderdeel van de afspraken is dat de EU tariefverlagingen doorvoert op industriële goederen en een aantal agrarische goederen uit de VS.

Van VS zijde zijn al eerder, met ingangsdatum 7 augustus jl., de meeste tarieven die op basis van de gezamenlijke verklaring moeten worden aangepast teruggebracht naar 15% danwel het bestaande zogenaamde 'Most Favoured Nation' (MFN-)tarief. Na publicatie van de EU-wetgevingsvoorstellen heeft de VS vervolgens op 25 september jl., en met terugwerkende kracht per 1 augustus 2025, tariefverlagingen doorgevoerd op Europese auto's en auto-onderdelen (van 27,5% naar 15%).

De Commissie zet middels het voorstel over aanpassingen aan de douanerechten en tariefcontingenten omtrent de invoer van bepaalde goederen vanuit de VS in op (gefaseerde) tariefverlaging voor industriële, landbouw- en visserijproducten uit de VS, en stelt voor om alle Europese importheffingen op industriële goederen uit de VS naar 0% te verlagen. Dit dekt alle industriële producten die de VS naar de EU exporteert, waarvan 34% nog niet tariefvrij was. Daarnaast krijgt de VS preferentiële toegang voor geselecteerde landbouw- en visserijproducten. Dit gebeurt door het invoeren van nultarieven op een brede selectie landbouw- (zoals aardappelen, groenten, fruit, zaden, oliën, verwerkte groente/fruitproducten) en visserijproducten. Ook komt er gedeeltelijke tariefverlaging voor een kleinere selectie landbouwproducten. Dit geldt vooral voor verse groenten en fruit(sap). Tot slot worden er ook een aantal nieuwe tariefcontingenten aangekondigd, dit betreft o.a. varkensvlees, noten, sojaolie en bepaalde zuivelproducten.

Middels het voorstel over het niet toepassen van douanerechten op de invoer van bepaalde goederen vanuit de VS, worden langoesten en (bereidingen van) zeekeeftes vrijgesteld van douanerechten. Bij Verordening 2020/2131 van 16 december 2020² betreffende de afschaffing van de douanerechten op bepaalde goederen zijn de douanerechten op de invoer van bepaalde kreeftensoorten afgeschaft voor een periode van vijf jaar, tot en met 31 juli 2025.³ Het voorliggende voorstel ziet op voortzetting van de niet-toepassing van douanerechten op de invoer van bepaalde kreeftensoorten, en daarbij de productomschrijving uit te breiden tot verwerkte

¹ [Joint Statement on a United States-European Union framework on an agreement on reciprocal, fair and balanced trade - European Commission](#)

² [Verordening - 2020/2131 - EN - EUR-Lex](#)

³ VERORDENING (EU) 2020/2131 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 16 december 2020 betreffende de afschaffing van de douanerechten op bepaalde goederen, [L_2020430NL.01000101.xml](#)

(d.w.z. bereide) kreeften. De Verordening moet vanaf het moment van inwerkingtreding met terugwerkende kracht worden toegepast met ingang van 1 augustus 2025. De douanerechten die tussen 1 augustus 2025 en de datum van inwerkingtreding van deze verordening zijn betaald bovenop de krachtens deze verordening toepasselijke rechten, moeten op verzoek worden terugbetaald.

In de voorstellen van de Commissie worden de tariefverlagingen niet in tijd beperkt. Wel is er de mogelijkheid om de tariefverlagingen (gedeeltelijk) op te schorten bij niet-naleving van afspraken door de VS. Dergelijke procedures lopen via het *Trade Barriers Committee* (comitologie).

b) Impact assessment Commissie

Er is door de Commissie geen impact assessment opgesteld. Het kabinet hecht belang aan degelijke impact assessments binnen EU-beleidsvorming en zal dit blijven benadrukken. Het kabinet betreurt dan ook dat er geen impact assessment is uitgevoerd en zal hier bij de Commissie navraag naar doen.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Zoals eerder aangegeven in de Kamerbrief over de gezamenlijke verklaring⁴ is het kabinet geen voorstander van nieuwe importheffingen in de trans-Atlantische handelsrelatie, aangezien dit nadelig is voor zowel Europese als Amerikaanse bedrijven en consumenten.⁵ In 2020⁶ steunde het kabinet al de eerste niet-toepassing van douanerechten op de invoer van bepaalde kreeftensoorten. Het kabinet is van mening dat de afspraken gemaakt in de gezamenlijke verklaring voor Nederland niet de meest wenselijke uitkomst zijn en dat de overeengekomen afspraken de Nederlandse inzet op 'nul-voor-nul heffingen' voor industriële goederen slechts ten dele reflecteren.

Geconfronteerd met de uitzonderlijke situatie waarin de VS hoge tarieven oplegt op invoer uit handelspartners wereldwijd, waaronder de EU, is de inzet van het kabinet in de EU altijd geweest om de heffingen aan Amerikaanse kant zoveel mogelijk te beperken en opnieuw voorspelbare voorwaarden en stabiliteit te creëren voor de transatlantische handel in het algemeen en Nederlandse bedrijven in het bijzonder.

Daarbij blijft het kabinet toenadering zoeken tot gelijkgestemde derde landen om samen op te trekken om de internationale op regels gebaseerde handelsorde te beschermen en versterken. Het is van belang dat een zo groot mogelijke groep landen, waaronder de EU, zich blijft inzetten voor het naleven en versterken van internationale handelsregels.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

⁴ Kamerstukken II, 21501-02-3221, 26 augustus 2025

⁵ *Kamerstukken II*, 2024-2025, 21 501-02, nr. 3158; *Kamerstukken II*, 2024-2025, 21501-02, nr. 3216.

⁶ BNC fiche Kamerstuk 22112, nr. 2945; BNC (EU) 2020/2131 [Kamerstuk 22112, nr. 2945 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)

Het kabinet steunt de Commissie bij het invoeren van de overeengekomen onderhandelingsafspraken via beide conceptverordeningen en beschouwt de in het gezamenlijke statement gemaakte afspraken als een eerste belangrijke stap in vervolgonderhandelingen tussen de EU en de VS. Met de gezamenlijke verklaring lijkt de Commissie als onderhandelaar namens de EU erin geslaagd te zijn de op dit moment best mogelijke situatie te bereiken, die in ieder geval voorlopig enige stabiliteit brengt in de EU-VS handelsrelatie. Ook dragen deze afspraken eraan bij dat Europese en Nederlandse exporteurs een concurrerende positie op de Amerikaanse markt behouden vergeleken met exporteurs uit andere landen, die veelal hogere tarieven opgelegd hebben gekregen. Dit laat onverlet dat de uitkomst van de onderhandelingen niet de door Europa of Nederland gewenste uitkomst is, waarmee handelsbelemmeringen aan Amerikaanse kant veel verdergaand zouden worden weggenomen. Voor Nederland zijn verdere tariefverlagingen essentieel. Het kabinet blijft inzetten op een nul-voor-nul uitkomst voor specifieke sectoren, zoals MedTech en (alcoholische) dranken. Het kabinet vindt het zorgelijk dat er ook steeds meer producten worden toegevoegd op de staal- en aluminiumderivatenlijst, waardoor hogere heffingen op steeds meer producten uit die categorie worden toegepast. Het Kabinet benadrukt daarom bij de Commissie dat het belangrijk is dat gesprekken met de VS over verdere uitzonderingen voor staal en aluminium worden voortgezet.

Daarnaast blijft het Amerikaanse handelsbeleid zeer volatiel en kan niet worden uitgesloten dat de VS nieuwe tarieven instelt, bijvoorbeeld op basis van de uitkomst van lopende onderzoeken in de VS naar bepaalde productgroepen op basis van nationale veiligheid. Er zijn op dit punt in het gezamenlijke statement specifieke afspraken gemaakt over mogelijke tarieven voortkomend uit lopende onderzoeken van de VS naar o.a. de halfgeleidersector, koper en hout.

Het kabinet acht het wenselijk dat de EU de mogelijkheid openhoudt om de op dit moment opgeschorte rebalancerende maatregelen van de EU jegens de VS alsnog (gedeeltelijk) in werking te laten treden als de ontwikkelingen daartoe nopen. Daarnaast acht het kabinet het wenselijk dat de tariefverlagingen aan EU-zijde met regelmaat worden geëvalueerd, in het kader van de zich ontwikkelende EU-VS handelsrelatie en dat de mogelijkheid bestaat om deze tariefverlagingen ongedaan te maken indien de VS zich niet aan de afspraken houdt.

Voor 66% van de industriële goederen afkomstig uit de VS geldt bij invoer in de EU nu al een 0% invoerrecht. Het conceptvoorstel ziet toe op de overige 34%, waardoor alle industriële goederen met 0% invoerrecht in de EU kunnen worden ingevoerd. Het kabinet merkt voorts op dat veel van de landbouwgoederen die zijn opgenomen in de voorstellen niet rechtstreeks concurreren met onze eigen landbouwsector. Daarnaast waardeert het kabinet dat alle bestaande veterinaire en (fyto-)sanitaire voorwaarden aan EU-zijde blijven gelden voor alle uit de VS geïmporteerde producten. De Commissie heeft op dit punt dan ook geen toezeggingen gedaan, conform de wens van het kabinet. Tegelijk kunnen de door de Commissie voorgestelde tariefverlagingen een steun in de rug zijn voor EU verwerkende bedrijven en voor de consument, door een beter aanbod van goederen en een lagere prijs.

Dit laat uiteraard onverlet dat het kabinet nauwgezet vinger aan de pols houdt bij de implementatie van de afspraken in beide verordeningen en mogelijke negatieve gevolgen voor EU (landbouw)producenten.

Net als in 2020⁷ steunt het kabinet de niet-toepassing van douanerechten op de invoer van bepaalde kreeftensoorten, evenals de uitbreiding naar verwerkte kreeft. Naar verwachting van het kabinet zal er ook met dit voorstel geen concurrentie met kreeft van Nederlandse herkomst zijn. De afgelopen jaren is hier geen sprake van geweest, met name ook omdat er sprake is van zeer verschillende marktsegmenten.

Het kabinet zal aandacht blijven vragen voor de implementatie van beide voorstellen. Zo heeft het kabinet al expliciete aandacht van de Commissie gevraagd voor de uitvoerbaarheid van de maatregelen voor de douane en het bedrijfsleven, en de handhaafbaarheid van de maatregelen door de douane. Het kabinet acht strikte monitoring op naleving door de VS van de afspraken uit de gezamenlijke verklaring noodzakelijk. Daarnaast blijft het kabinet in nauw contact met het bedrijfsleven staan over de consequenties van de heffingen.

Om onze economie te beschermen tegen toenemend protectionisme door niet-EU-landen en internationale onvoorspelbaarheid is het noodzakelijk verder te kijken dan onze traditionele afzetmarkten. Diversificatie van handelspartners is daarom nog belangrijker dan voorheen. Het kabinet acht het dus positief dat de EU reeds met een groot aantal landen in gesprek is over nauwere economische samenwerking en blijft zich op Europees niveau inzetten voor het aangaan van nieuwe handelsakkoorden onder de juiste voorwaarden. De recente ontwikkelingen in de EU-VS-handelsrelatie maken volgens het kabinet het belang hiervan des te duidelijker en versterken de noodzaak daartoe.

Het kabinet blijft aandacht houden voor de WTO-conformiteit van de handelsafspraken met de VS, waaronder deze voorstellen. Het kabinet is van mening dat handel gebaseerd op regels, waaronder de WTO-regels, essentieel is. De huidige uitdagingen onderstrepen de noodzaak voor de inzet met gelijkgezinde partners op het handhaven en versterken van de op regels gebaseerde multilaterale handelsorde, met de WTO als kern.

Tot slot benadrukt het kabinet de noodzaak de VS aan te blijven spreken op goede implementatie van de in het gezamenlijke statement gemaakte afspraken. Het is echter aan de Europese Commissie hierover met de VS het gesprek te blijven voeren en in eerste instantie een inschatting te maken of het nodig is ook aan EU kant bepaalde tariefverlagingen ongedaan te maken indien de VS zich niet volledig houdt aan de in het gezamenlijke statement gemaakte afspraken. In de ogen van het kabinet is een regelmatige herziening een goede manier om betrokkenheid van de medewetgevers hierbij te verzekeren en is een *standstill* clause (waardoor er geen verdere verhogingen of nieuwe heffingen worden opgelegd zolang het akkoord geldt) in de verordeningen – die immers de VS niet binden – onnodig.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

⁷ BNC fiche Kamerstuk 22112, nr. 2945; BNC (EU) 2020/2131 [Kamerstuk 22112, nr. 2945 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)

Het EP acht het van belang dat in een eventueel akkoord een duidelijke einddatum of herzieningsmoment wordt opgenomen. Hiermee wil het EP voorkomen dat tijdelijke maatregelen onbeperkt van kracht blijven. Enkele lidstaten hebben al opgeroepen tot een dergelijke *sunset* clause. Dergelijke oproepen sluiten aan bij de inzet van het kabinet gericht op regelmatige herziening van de (implementatie) van de afspraken en de mogelijkheid de tariefverlagingen aan EU zijde ongedaan te maken.

Ook hecht het EP eraan dat bij een eventueel vervolgakkoord expliciet aandacht wordt besteed aan de conformiteit met WTO-regels. Dit biedt niet alleen rechtszekerheid voor Europese bedrijven, maar draagt ook bij aan de bredere geloofwaardigheid van de EU als voorstander van een multilateraal handelssysteem.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid

Als onderdeel van de toets op de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de EU handelt binnen de grenzen van de bevoegdheden die haar door de lidstaten in de EU-verdragen zijn toegedeeld om de daarin bepaalde doelstellingen te verwezenlijken. Het oordeel van het kabinet over de bevoegdheid is positief. De voorstellen zijn gebaseerd op artikel 207 VWEU.

Artikel 207 geeft de EU de bevoegdheid om maatregelen vast te stellen in het kader van de gemeenschappelijke handelspolitiek. Het kabinet kan zich vinden in deze rechtsgrondslag. Op het terrein van de gemeenschappelijke handelspolitiek is sprake van een exclusieve bevoegdheid van de EU (artikel 3, eerste lid, onder e VWEU).

b) Subsidiariteit

Niet van toepassing, gegeven de exclusieve bevoegdheid van de EU ten aanzien van de voorstellen.

c) Proportionaliteit

Als onderdeel van de toets of de EU mag optreden conform de EU-verdragen toetst het kabinet of de inhoud en vorm van het optreden van de Unie niet verder gaan dan wat nodig is om de doelstellingen van de EU-verdragen te verwezenlijken (het proportionaliteitsbeginsel).

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is positief. De voorgestelde verordeningen hebben tot doel om de barrières voor invoer van bepaalde producten uit de VS te beperken, in lijn met de gezamenlijke EU-VS verklaring inzake handel. Het voorgestelde optreden is geschikt om deze doelstelling te bereiken, omdat de voorstellen uitvoering geven aan de gezamenlijke verklaring door de handelstarieven van een aantal categorieën producten ofwel te verlagen of geheel af te schaffen. Bovendien gaat het voorgestelde optreden niet verder dan noodzakelijk, omdat deze voorstellen duidelijk afgebakend zijn en de reikwijdten hiervan in lijn zijn met de afspraken die reeds in het kader van het gezamenlijke verklaring zijn gemaakt.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Consequenties EU-begroting

Het kabinet verwacht dat het terugbrengen van tarieven op industriële en agrarische producten uit de VS een beperkt maar negatief effect zal hebben op de begroting van de Unie. Er is echter wel sprake van gedeerde douanerechten als gevolg van tarief liberalisering voor de producten die onder de in de bijlage bij dit voorstel opgenomen tarieflijnen vallen. De douanerechten komen, zoals overeengekomen in het eigenmiddelenbesluit, voor 75% ten goede aan de EU-begroting. Lidstaten mogen 25% van de douanerechten zelf houden.

Het totale geraamde effect van gedeerde rechten door de opgeschorte tarieven op goederen van oorsprong uit de Verenigde Staten wordt, als men vergelijkt met het jaar 2024, geschat op EUR 3,6 miljard. Er zijn drie categorieën goederen: landbouwproducten, visserijproducten en industriële producten. Voor landbouwproducten wordt het totale geraamde verlies aan douane-inkomsten geschat op EUR 230 miljoen, voortvloeiend uit zowel liberalisering als tariefcontingenten. Het verlies voor de EU-begroting wordt derhalve geraamd op EUR 172,5 miljoen. Voor visserijproducten uit de Verenigde Staten bedraagt het totale geraamde verlies aan inkomsten uit gedeerde rechten EUR 63 miljoen, wat neerkomt op een verlies voor de EU-begroting van circa EUR 47 miljoen. Voor industriële goederen uit de Verenigde Staten zouden de geraamde gedeerde rechten oplopen tot EUR 4,6 miljard, hetgeen een verlies voor de EU-begroting van EUR 3,4 miljard impliceert.

De derving van de inkomsten uit douanerechten levert geen budgettair probleem op voor de EU-begroting. Lage opbrengsten uit de douanerechten betekent namelijk dat de lidstaten, waaronder dus Nederland, meer zullen moeten bijdragen via de bni-afdracht. De uitgaven van de Unie blijven immers gelijk.

Het voorstel lijkt niet te leiden tot extra uitgaven van de EU. Indien dit wel het geval is, is het kabinet van mening dat eventuele EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van het Meerjarig Financieel Kader 2021–2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de EU-jaarbegroting. Het kabinet wil niet vooruit lopen op de integrale afweging van middelen van het volgend Meerjarig Financieel Kader na 2027.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/of medeoverheden

Het kabinet voorziet dalende inkomsten uit douanerechten. Nederland mag onder het huidige MFK 25% van de geinde douanerechten zelf houden. Als de douane-inkomsten dalen betekent dit dus een tegenvaller voor Nederland in de vorm van verminderde inkomsten. Tegelijkertijd zal Nederland met dalende douane-inkomsten meer bni-afdracht moeten betalen aan de EU-begroting. De verwachting is dat de Commissie dit via een aanvullende Europese begroting zal verwerken in de EU-begroting. Dit zal vervolgens op het eerstvolgende begrotingsmoment worden verwerkt in de raming van de EU-afdrachten op de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Het voorstel leidt tot extra werk voor de Douane, omdat erop moet worden toegezien dat het preferentiële tarief alleen wordt toegekend voor die goederen waarop de Verordeningen betrekking hebben. Dit voorstel vraagt daarvoor relatief veel inzet aan controlecapaciteit (zie punt 7.), wat

kan betekenen dat de totaal beschikbare controlecapaciteit van de Douane zal moeten worden uitgebreid

Eventuele budgettaire gevolgen o.a. als gevolg van benodigde extra capaciteit van de douane moet worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijke departement(en), conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger

De toename in complexiteit van de Amerikaanse heffingen op EU-producten legt een extra administratieve last op exporterende bedrijven. Dat geldt in het bijzonder voor de groeiende groep producten die uit veel materialen bestaan maar waarvan het staal/aluminium aandeel onder de staal/aluminium heffingen valt. Dergelijke maatregelen maken het steeds lastiger om te voldoen aan de Amerikaanse administratieve eisen, naast de extra barrière als gevolg van hogere heffingen.

Tegelijkertijd zullen aan de EU kant door gunstigere regelingen voor import van goederen uit de VS bedrijven mogelijk voordeel ondervinden door een soepelere import. Het bedrijfsleven en de burger in de EU kunnen dus voordeel genieten van de maatregelen aan EU zijde ter implementatie van de gezamenlijke verklaring.

d) Gevolgen voor concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

Door tarief liberalisatie worden industriële en agrarische producten goedkoper, wat de productiekosten van Europese bedrijven verlaagt en hun concurrentievermogen op de wereldmarkt kan versterken. Dit geldt met name in sectoren die sterk afhankelijk zijn van geïmporteerde grondstoffen of halffabricaten. Tegelijkertijd neemt de druk toe voor sectoren die zelf vergelijkbare goederen produceren. Goedkopere importen kunnen marktaandeel verdringen en leiden tot herstructurering of verlies van banen.

Wanneer liberalisaties voornamelijk ten goede komen aan Amerikaanse exporteurs in gevoelige sectoren, kan dit leiden tot percepties van ongelijkheid en politieke spanning binnen de EU.

Het vergroten van de toegang tot Amerikaanse goederen kan de afhankelijkheid van de VS versterken, zeker op het gebied van industriële producten. Bovendien kan de opening die nu aan de VS wordt geboden spanningen opleveren met andere handelspartners die gelijke behandeling of compenserende voordelen eisen, bijvoorbeeld in de WTO-context.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

De voorstellen hebben geen directe effecten op nationale of decentrale wetgeving, aangezien de verordeningen rechtstreeks toepasselijk zijn. Beleidsmatig hebben ze wel effect, aangezien de douane anders om zal moeten gaan met goederen vanuit de VS, en er mogelijk ook een verschuiving zal zijn in het aantal goederen dat in en uit de VS komt.

b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan

De voorstellen bevatten bevoegdheden voor de Commissie om uitvoeringshandelingen vast te stellen (artikel 3 van COM(2025) 471 en artikel 2 van COM(2025) 472). De toegekende bevoegdheden, identiek in beide voorstellen, stellen de Commissie in staat om, onder bepaalde voorwaarden, uitvoeringshandelingen vast te stellen die de werking van de desbetreffende verordening (gedeeltelijk) opschorten. De inschatting van het kabinet is dat de toekenning van deze bevoegdheden juridisch kwetsbaar is, omdat deze in de huidige vorm zien op essentiële onderdelen van de basishandeling. De opschortingsvoorwaarden vergen namelijk een politieke afweging, en laten te veel speelruimte aan de Commissie. Het kabinet zal de Commissie hier op wijzen, en ervoor pleiten om de bevoegdheden nader af te bakenen en te concretiseren.

Toekenning van deze bevoegdheid acht het kabinet verder wel wenselijk, gelet op de gewenste snelheid in de besluitvorming in het geval de VS zich niet aan de voorwaarden uit de gezamenlijke verklaring zou houden. De keuze voor uitvoering in plaats van delegatie ligt hier voor de hand, omdat het gaat om uitvoering van de verordening volgens eenvormige voorwaarden. De uitvoeringshandeling worden vastgesteld volgens de onderzoeksprocedure als bedoeld in artikel 5 van de verordening 182/2011. Toepassing van deze procedure is hier volgens het kabinet wel op zijn plaats, aangezien de maatregelen zien op de gemeenschappelijke handelspolitiek (art. 2 lid 2 Verordening 182/2011).

c) Voorgestelde datum inwerkingtreding

De Verordeningen treden in werking op de dag na bekendmaking hiervan in het Publicatieblad van de Europese Unie.

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Het kabinet acht het wenselijk een reguliere evaluatie door de Raad in te bouwen. Met een evaluatie kan periodiek worden getoetst of de EU nog voldoende belang heeft bij de (implementatie door de EU van de) gezamenlijke verklaring.

Het kabinet zal in Raadsverband pleiten voor het opnemen van een dergelijke reguliere evaluatie, inclusief de mogelijkheid de verordeningen desgewenst te beëindigen. Eventueel kan deze evaluatie bepaling de vorm krijgen van een *sunset*-clausule waarmee de voorgestelde maatregelen na een bepaalde periode automatisch aflopen, tenzij de Raad en het Europees Parlement besluiten de regeling te verlengen. Bij recente verordeningen waarin de EU tijdelijke handelsvoordelen verleent (zoals tariefvrijstellingen of quota-uitbreidingen voor bijvoorbeeld Oekraïne of Moldavië), wordt vaak een beperkte looptijd vastgelegd, bijvoorbeeld één jaar.

e) Constitutionele toets

Niet van toepassing.

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Uit de gezamenlijke verklaring volgt dat de preferentiële oorsprongsregels voor het toekennen van het preferentiële tarief uit het voorstel nader zullen worden uit onderhandeld. Uit artikel 5 van het voorstel over aanpassingen aan de douanerechten en tariefcontingenten volgt dat voorlopig de zogenaamde 'niet-preferentiële oorsprongsregels' van artikel 59 van het Douanewetboek van de Unie moeten worden toegepast. Deze zijn daarin echter expliciet uitgesloten voor het gebruik bij preferentiële maatregelen. Het toepassen van niet-preferentiële oorsprongsregels voor een preferentiële maatregel heeft daarom geen precedent. De Douane maakt zich dan ook zorgen over uitvoeringsproblemen die ontstaan als niet-preferentiële oorsprongsregels gebruikt worden voor een preferentiële tariefbehandeling. Snelheid in de onderhandelingen over de preferentiële oorsprongsregels voor het toekennen van het preferentiële tarief is dan ook geboden.

Een deel van de zorg is gelegen in het feit dat de niet-preferentiële oorsprongsregels veel minder handvatten bieden voor de bepaling van de oorsprong. Daarmee bieden zij minder zekerheid dan de normaliter toegepaste 'preferentiële oorsprongsregels'. Dit geldt voor alle partijen, dus zowel voor de Douane die dit moet uitvoeren en op de juistheid van een aanspraak op het preferentiële tarief moet handhaven, als voor marktdeelnemers die gebruik willen maken van het preferentiële tarief en uiteindelijk aansprakelijk zijn voor het verkregen voordeel.

Ook zullen er mogelijk enkele aanpassingen in het aangiftesysteem van de Douane nodig zijn, om op basis van een niet-preferentiële oorsprong een preferentieel tarief te kunnen verlenen.

Bovengenoemde complexiteit geldt niet voor het voorstel over het 0%-tarief op de invoer van langoesten en (bereidingen van) zeekeeftes, aangezien voor deze goederen ongeacht de oorsprong geen douanerechten worden toegepast. Het betreft grotendeels een voortzetting van de situatie waarbij geen douanerechten worden toegepast op de invoer van bepaalde kreeftensoorten. De invoer van verwerkte (d.w.z. bereide) kreeften wordt hier nu aan toegevoegd.

b) Handhaafbaarheid

In de niet-preferentiële oorsprongsregels die voorlopig worden toegepast, conform het voorstel over aanpassingen aan de douanerechten en tariefcontingenten, is niet voor ieder afzonderlijk product vastgelegd wanneer zij aan deze oorsprongsregels voldoen. Ook bevat het geen verplicht voorgeschreven oorsprongsbewijs en dus geldt voor aangevers een zogenaamde 'vrije bewijslast'. Verder voorziet dit voorstel niet in een stelsel van administratieve samenwerking met de VS, waardoor er geen mogelijkheid is om de autoriteiten in de VS te vragen om assistentie bij de controle op de juistheid van de aangegeven oorsprong. Om deze redenen, en gelet op het feit dat het voorstel ziet op een grote groep goederen (in de periode september 2024 - september 2025 goed voor 8.1 miljoen aangiften ten invoer), is het voor de Douane complex en veel werk om toe te zien op de juistheid van aanspraken op het preferentiële tarief dat volgt uit dit voorstel. Bovendien is het voor het bedrijfsleven door de complexiteit moeilijk om aan de voorwaarden te voldoen. Dit legt niet alleen druk op het bedrijfsleven, maar zorgt ook weer voor extra controledruk bij de Douane.

De handhavingscapaciteit van de Douane staat al langere tijd onder druk door extra taken en ontwikkelingen zoals ondermijning, de sanctiepakketten op Rusland en Wit-Rusland en e-

commerce, met een enorme toename van het aantal aangiftheregels dat jaarlijks moet worden verwerkt.

Het huidige voorstel komt daar nog bij en vragen bovendien relatief veel inzet van de beschikbare controlecapaciteit. Het voorstel heeft bij een gelijkblijvend aantal controles dan ook een relatief groot verdringingseffect ten opzichte van andere fiscale risico's. Aangezien in het voorstel voor de invoer van bepaalde kreeftensoorten ongeacht de oorsprong de douanerechten niet worden toegepast, zal de handhaving hiervan niet voor dezelfde uitdagingen zorgen. Ook betreft het een relatief kleine goederenstroom.

De Douane brengt samen met zijn opdrachtgever(s) nader in kaart hoeveel controles ten minste nodig zijn om de fiscale risico's die dit voorstel met zich meebrengt tot een acceptabel niveau te beperken. Dit kan betekenen dat de totaal beschikbare controlecapaciteit van de Douane zal moeten worden uitgebreid.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Niet van toepassing.

Minister van Justitie en Veiligheid
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

nota

MFK BNC fiche justitieprogramma

Bijlage(n)

1. BNC fiche justitieprogramma

1. Aanleiding

Op 3 september 2025 heeft de Europese Commissie het voorstel gepresenteerd voor een Verordening tot oprichting van het Justitieprogramma voor de periode 2028–2034 en het intrekken van Verordening (EU) 2021/693. Dit voorstel maakt deel uit van het bredere pakket binnen het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2028–2034. Dit is de Europese meerjarige begroting. De Kamerbrief van 28 maart 2025 over de Nederlandse inzet voor het volgend MFK en de Kamerbrief van 12 september jl. met de kabinetsappreciatie van de MFK-voorstellen de Commissie vormen het uitgangspunt voor de Nederlandse onderhandelingspositie. Uw voorgangers zijn hiermee akkoord.

Het Justitieprogramma heeft als doel de versterking van de rechtsstaat binnen de EU en het bevorderen van wederzijds vertrouwen en justitiële samenwerking. De drie kerncomponenten zijn:

- Ondersteunen van samenwerking in civiele en strafrechtelijke zaken.
- Bevorderen van opleidingen en ontwikkeling van een Europese rechtscultuur.
- Verbeteren van toegang tot het recht, mede via digitalisering en e-Justice.

Alle nieuwe voorstellen van de Europese Commissie voor beleid en regelgeving worden besproken in de interdepartementale werkgroep 'Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen' (BNC). In de BNC zijn vertegenwoordigd medewerkers van alle departementen, de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten), het IPO (Inter Provinciaal Overleg) en de Unie van Waterschappen (UvW).

De werkgroep heeft als primaire taak om beknopte beschrijvingen - 'BNC-fiches' - op te stellen van de inhoud, doelstelling en appreciatie van alle relevante voorstellen en een inschatting te maken van de consequenties voor Nederland en de EU. De in de BNC-werkgroep opgestelde fiches worden in de ministerraad vastgesteld, nadat zij eerst in de zogenoemde Coördinatie Commissie voor Europese integratie- en associatieproblemen (CoCo) zijn afgestemd.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te geven op het BNC-fiche.

3. Kernpunten

- Het voorstel beoogt versterking van de rechtsstaat door justitiële samenwerking in civiele en strafzaken, investeringen in opleidingen, betere toegang tot het recht, ook digitaal en aandacht voor bestrijding van corruptie, terrorisme en milieucriminaliteit. Digitalisering vormt een rode draad, met aandacht voor interoperabele systemen, AI en de e-Justice-infrastructuur, om procedures te versnellen, transparantie te vergroten en het vertrouwen in de rechtspraak te versterken.
- Het kabinet beoordeelt het voorstel positief en beschouwt het Justitieprogramma als een belangrijk instrument voor het versterken van de rechtsstaat en rechtscultuur binnen de EU, het verbeteren van de toegang tot het recht voor burgers, bedrijven en organisaties, en het ondersteunen van de digitale transitie van rechtssystemen en grensoverschrijdende samenwerking.
- De Nederlandse inzet richt zich op een inhoudelijk ambitieus, maar financieel houdbaar Meerjarig Financieel Kader (MFK), met bijzondere aandacht voor het waarborgen van trainingen voor alle juridische beroepsgroepen en voldoende middelen voor de implementatie van de e-Justiceverordening.
- Daarnaast zet het kabinet in op het stimuleren van kennisdeling over rechtsstatelijke thema's, het benutten van het programma ter ondersteuning van aanbevelingen uit de jaarlijkse rechtsstaatrappporten, en het verduidelijken van de samenhang met het externe beleid van de EU via het Global Europe-instrument.

4. Toelichting

Proces

- Na bespreking in de ambtelijke voorportalen (BNC op 1 oktober en de CoCo op 7 oktober), wordt het fiche naar verwachting ter instemming aangeboden aan de MR van 10 oktober en daarna naar de Kamers verzonden.
- Verdere behandeling van het voorstel verloopt via de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken.

Kernpunten

- Het kabinet verwelkomt het voorstel dat bijdraagt aan het versterken van de rechtsstaat binnen de EU door justitiële samenwerking te faciliteren en te ondersteunen.
- Het kabinet beoordeelt de subsidiariteitstoets en proportionaliteitstoets positief omdat de grensoverschrijdende aard van justitiële samenwerking, opleidingen en digitale toegang tot het recht een EU-aanpak vereist, en het voorstel niet verder gaat dan nodig om deze doelen te bereiken.

4.1. Politieke context

Het kabinet zet in op een beperking van de stijging van de Nederlandse afdrachten aan de EU. In de onderhandelingen zet Nederland in op een combinatie van een beheersbare omvang van het MFK en een voor Nederland aanvaardbaar aandeel in de nationale bijdragen via het eigenmiddelenbesluit. Versterking van de rechtsstaat is één van de inhoudelijke prioriteiten in MFK-verband.

4.2. Financiële overwegingen

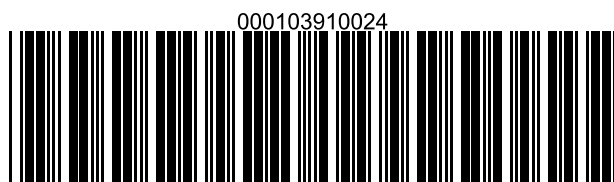
Voor de periode 2021-2027 bedroeg het budget van het Justitieprogramma ongeveer € 305 miljoen in lopende prijzen. Voor de periode 2028-2034 stelt de Europese Commissie een aanzienlijk hoger budget voor: ca. € 798 miljoen in lopende prijzen. Dat betekent dat het voorstel voor 2028-2034 meer dan een verdubbeling van de middelen inhoudt in vergelijking met de huidige periode. De toename weerspiegelt de nadruk die wordt gelegd op versterking van de rechtsstaat, digitalisering, grensoverschrijdende samenwerking en toegang tot het recht. Dit betekent dat er voor Nederland ook meer gelden beschikbaar kunnen komen voor projecten op justitiegebied.

4.3. Juridische overwegingen

Het voorstel geeft de Commissie geen bevoegdheid om gedelegeerde of uitvoeringshandelingen vast te stellen. Dit betekent dat Nederland geen inspraak heeft in het vaststellen van de jaarlijkse programma's waarin de gelden worden verdeeld over de programma's. In het eerdergenoemde Justitieprogramma worden de werkprogramma's echter jaarlijks vastgesteld via uitvoeringshandelingen. Het kabinet hecht waarde aan inspraak op de werkprogramma's dat wordt comitologie genoemd.

Digitale minuut: BNC-fiche Verordening tot inrichting van het justitieprogramm... - 6759483

Organisatieonderdeel
Behandelaar zaak
Werkstroomeigenaar
Datum en tijd aangeboden

BNC-Fiche Verordening tot inrichting van het justitieprogramma 2028-2034

Afsluiten -

Externe id's:
Instructie: -
Toelichting op documenten: -

Werkstroomverloop

Afstemmen -

06-10-2025 09:49

Eindparaaf - Minister van JenV

05-10-2025 10:12

Eindparaaf - Staatssecretaris van JenV

02-10-2025 12:10

Paraferen -

30-09-2025 15:46

Visie vooraf -

30-09-2025 11:36

Paraferen -

24-09-2025 19:01

Paraferen -

24-09-2025 18:05

Document 'BNC fiche Verordening tot oprichting van het justitieprogramma 2028-2034' toegevoegd door

24-09-2025 14:17

Document 'Beslisnota BNC-fiche Justitieprogramma' toegevoegd door

24-09-2025 14:17

Aan Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Van DG Koninkrijksrelaties

DG Koninkrijksrelaties
DGKR-DCN-Financien en
Economie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon

5.1.2.e
(Senior) Beleidsmedewerker
5.1.2.e @minbz.nl

nota

BNC-fiche Voorstel LGO-besluit

Datum
23 september 2025

Onze referentie
2025-0000566289

Bijlage(n)
2

Aanleiding

Op 3 september 2025 publiceerde de Europese Commissie (hierna: "de Commissie") een voorstel van het nieuwe LGO-besluit. Het voorstel is onderdeel van het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK) van de Europese Unie (EU) voor de periode 2028-2034.

Het Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC)-fiche wordt besproken in het BNC-overleg op 1 oktober en in de Coördinatie Commissie Europa (CoCo) van 7 oktober. Op vrijdag 10 oktober ligt het BNC-fiche ter goedkeuring voor in de Ministerraad, waarna het naar beide Kamers zal worden gestuurd.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het concept BNC-fiche (zie bijlage 1) aangaande het voorstel van het LGO-besluit als onderdeel van het nieuwe MFK, en doorgeleiding naar de CoCo en MR.

Kernpunten

- U bent eerder geïnformeerd over de inhoud van het voorgestelde LGO-besluit waarbij ook een eerste appreciatie ter goedkeuring aan u is voorgelegd (zie bijlage 2). De lijn uit die nota is gevolgd in het voorliggende BNC-fiche.
- In het voorstel benadrukt de Commissie meermaals het belang van de LGO als strategische buitenposten van de EU die de aanwezigheid van de EU in geopolitiek relevante regio's versterkt.
- Dit blijkt ook uit het in het voorstel verhoogde totale budget van EUR 500 miljoen naar EUR 999 miljoen. Hiervan zal EUR 530 miljoen beschikbaar zijn voor Groenland en EUR 425 miljoen voor de overige LGO. Belangrijk te vermelden is dat onderhandelingen over de financiën als onderdeel van het MFK, nog volgen en geen onderdeel zijn van het huidige proces.
- De Commissie zet daarbij in op het beter aansluiten van de LGO op de bestaande financierings-architectuur. Dit gaat onder ander om betere aansluiting op de *Global Gateway strategy*, het nieuwe Europees Concurrentievermogenfonds (ECF) en *Global Europe*.
- Een nieuwe voorgestelde financieringsmogelijkheid is de verstrekking van leningen door de Commissie aan de LGO (ofwel direct, ofwel via de lidstaat). Details over de voorwaarden (zoals vorm, looptijd en rente) zijn nog niet bekend.
- Het kabinet is positief over de algemene lijnen van het voorstel. Tegelijkertijd zet het kabinet zich in om enkele zaken uit het voorstel te

laten verduidelijken. Onder andere ten aanzien van hoe de toegang tot de hierboven genoemde fondsen er exact uit ziet, en de uitwerking van de leenfaciliteit.

- Ook zal het kabinet zich inzetten om procedures en rapportageverplichtingen verder te versimpelen. Dit kan de kans op succes bij het aantrekken van financieringsinstrumenten via EU-fondsen vergroten. Deze is relatief laag doordat de LGO slechts een beperkte uitvoeringscapaciteit hebben.
- Het stuk is al juridisch getoetst door de directie Constitutionele Zaken en Wetgeving (CZW), maar er volgt nog een finale toets door de juristen EU-recht van deze zelfde directie.
- Het BNC fiche is onder andere afgestemd met de Caribische delen van het Koninkrijk, het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het ministerie van Economische Zaken, het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, en het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport.

DG Koninkrijksrelaties
DGKR-DCN-Financien en
Economie

Datum
23 september 2025

Onze referentie
2025-0000566289

Aan de Minister van Economische Zaken

**Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering**
Directie Mededinging en
Consumenten

Auteur

Datum

19 september 2025

Kenmerk

DGED-DMC / 101251656

RT-0000117294

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Akkoord.

nota
TER BESLISSING

BNC-fiche Interne Markt en Douane Programma

Parafenroute

Aanleiding

Op 3 september 2025 publiceerde de Europese Commissie haar voorstel voor een Interne Markt en Douane Programma. Het bijgevoegde BNC-fiche over het voorstel wordt op 1 oktober besproken in het interdepartementale BNC-overleg en op 7 oktober in de CoCo. Het fiche ligt op 10 oktober ter goedkeuring voor in de Ministerraad waarna het naar het parlement wordt verstuurd.

Advies

U wordt geadviseerd om kennis te nemen van de nota en akkoord te gaan met de verzending van het BNC-fiche.

Kernpunten

- Het voorstel van de Europese Commissie voor een Interne Markt en Douane Programma is onderdeel van een breder pakket aan voorstellen voor het Meerjarig Financieel Kader (MFK) van de EU voor de periode 2028-2034.
- Het voorstel beoogt vijf programma's onder het huidige MFK samen te voegen tot één programma: het programma voor de interne markt, voor douanesamenwerking, voor fraudebestrijding, voor samenwerking op het gebied van belastingen en voor financiële steun voor douanecontroleapparatuur.
- Het samenvoegen van deze programma's en nieuwe uniforme regels zouden moeten bijdragen aan de vereenvoudiging van het MFK en het verlagen van administratieve lasten voor uitvoerders en begunstigen.
- In het fiche wordt uiteengezet dat het kabinet het voorstel in algemene zin verwelkomt. Zo kan het voorstel bijdragen aan het versterken van de interne markt en douane-unie, het beschermen van de financiële en economische belangen en de veiligheid van de Unie en haar lidstaten.
- Het fiche is in nauwe samenwerking met het Ministerie van Financiën tot stand gekomen en (inter)departementaal afgestemd.

Ontvangen BBR

Toelichting

- De Commissie stelt een totaalbedrag van € 6,2 miljard voor het programma voor: interne markt (€ 2,68 miljard), douane (€ 2,72 miljard), samenwerking op het gebied van belastingen (€ 475 miljoen) en fraudebestrijding (€ 363 miljoen). In het voorstel wordt elk budget verhoogd in vergelijking met het huidige budget in het MFK.
- Het ministerie van Financiën is verantwoordelijk voor de beleidsonderdelen betreffende de douane, samenwerking op het gebied van belastingen en fraudebestrijding.
- In het BNC-fiche worden ook enkele belangrijke aandachtspunten benoemd, met name dat de samenvoeging van de vijf programma's niet mag leiden tot een verstoring van de werking en continuïteit van lang bestaande en essentiële activiteiten. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat de programma's met elkaar gaan concurreren om financiering.
- De onderhandelingen over dit voorstel zullen de komende twee jaar parallel aan het overkoepelende MFK-voorstel en de andere MFK-deelvoorstellen in Brussel worden gevoerd.

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum
22 september 2025

Onze referentie
BZ2520411

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij
29 september 2025

Bijlage(n)
3

nota

BNC fiche - voorstellen verlaging heffingen VS producten

Aanleiding

- Publicatie van twee conceptverordeningen door de Europese Commissie en kabinetsappreciatie daarvan via het gebruikelijke BNC-proces.
- Uw opmerkingen op eerste concept versie ontvangen op 29 september jl. Deze hebben geleid tot wijzigingen in deze nota en het BNC fiche, allen geheel gearceerd.

Geadviseerd besluit

Akkoord op het kabinetsstandpunt zoals in het BNC-fiche uiteen wordt gezet.

Kernpunten

- De Europese Commissie heeft op 28 augustus jl. twee voorstellen gepresenteerd ter verlaging van EU importtarieven op producten uit de VS.
- Met deze voorstellen komt de EU tegemoet aan afspraken zoals die zijn neergelegd in de EU-VS gezamenlijke verklaring inzake handel die op 21 augustus jl. is gepubliceerd.
- Onderdeel van de afspraken is dat de EU tariefverlagingen doorvoert op alle industriële goederen en een aantal agrarische goederen uit de VS.
- De VS heeft op donderdag 25 september de importheffingen op Europese auto's en auto-onderdelen met terugwerkende kracht per 1 augustus 2025 van 27,5% naar 15% verlaagd. Eerder waren de andere VS tarieven al per 7 augustus jl. in lijn gebracht met de afspraken zoals die zijn vastgelegd in de gezamenlijke verklaring.
- Het kabinet steunt de Commissie bij het implementeren van de overeengekomen afspraken via beide conceptverordeningen en beschouwt de in het gezamenlijke statement gemaakte afspraken als een eerste stap in verdere onderhandelingen tussen de EU en de VS.
- De beide verordeningen worden nu niet in tijd beperkt. De inzet van het kabinet richt zich op het inbouwen van een regelmatige herziening ("review") met mogelijkheid de verordeningen ook weer te beëindigen, zodat er een regulier toetsingsmoment wordt ingebouwd. Dit kan eventueel de vorm krijgen van een "sunset clause" (een datum waarop de verordeningen automatisch aflopen tenzij ze verlengd worden). Dit staat naast de al in de verordening voorziene opschortingsmogelijkheid (voor het geval de VS zich niet aan de deal houdt).

- Daarnaast vraagt het kabinet aandacht voor de uitvoering, waarbij zorgen van de douane zich concentreren op de door de Commissie voorziene wijze van oorsprongsbepaling. Hierover is op technisch niveau contact met de CIE.

Datum
22 september 2025
Onze referentie
BZ2520411

Toelichting

Inhoud voorstellen

Met de twee Commissievoorstellen worden twee zaken geregeld. Allereerst de afschaffing van alle EU-tarieven op industriële goederen uit de VS. Tot nu toe was al 66% van de industriële import uit de VS tariefvrij; dit voorstel dekt de resterende 34%.

Daarnaast krijgt de VS preferentiële toegang voor geselecteerde landbouw- en visserijproducten. Dit gebeurt in drie vormen. Ten eerste komen er nultarieven op een brede selectie landbouw- (zoals aardappelen, groenten, fruit, zaden, oliën, verwerkte groente/fruitproducten) en visserijproducten. Ten tweede wordt gedeeltelijke tariefverlaging voor een kleinere selectie landbouwproducten voorgesteld, waarbij het ad valorem-gedeelte van het invoerrecht wordt afgeschaft (heffing naar 0%) maar een vast tarief per hoeveelheid blijft. Dit geldt vooral voor verse groenten en fruit(sap) en geeft VS preferentiële toegang maar beschermt de EU producenten nog altijd. Ten derde worden er tariefcontingenten voorgesteld op o.a. varkensvlees (25.000 ton) en zuivel (10.000 ton).

Tot slot wordt ook de tariefschorsing voor kreeft die sinds 2020 gold verlengd en uitgebreid naar verwerkte kreeft.

Mogelijke opschorting en reguliere evaluatie

In de voorstellen van de Commissie worden de tariefverlagingen niet in tijd beperkt. Wel is er de mogelijkheid om de tariefverlagingen (gedeeltelijk) op te schorten bij niet-naleving van afspraken door de VS. Dergelijke procedures lopen via het Trade Barriers Committee (comitologie). De voorstellen bevatten bevoegdheden voor de Commissie om uitvoeringshandelingen vast te stellen. Hierdoor kan de Commissie, onder bepaalde voorwaarden, uitvoeringshandelingen vaststellen die de werking van de desbetreffende verordening (gedeeltelijk) opschorten.

De inschatting van DJZ is dat de toekenning van deze bevoegdheden juridisch kwetsbaar is, omdat deze in de huidige vorm zien op essentiële onderdelen van de basishandeling. De opschortingsvoorwaarden vergen een politieke afweging, en laten veel speelruimte aan de Commissie. In het BNC fiche wordt aangegeven dat Nederland de Commissie hier op zal wijzen, en ervoor zal pleiten om de bevoegdheden nader af te bakenen en te concretiseren. Toekenning van deze bevoegdheid acht het kabinet verder wel wenselijk, gelet op de gewenste snelheid in de besluitvorming in het geval de VS zich niet aan de voorwaarden uit de gezamenlijke verklaring zou houden.

Daarnaast lijkt het wenselijk een reguliere evaluatie door de Raad in te bouwen. Recente uitbreiding van het aantal 232-onderzoeken door de regering Trump geeft aan hoe volatiel de huidige situatie is. Het kabinet houdt deze ontwikkelingen uiteraard nauwlettend in de gaten. Uitgangspunt daarbij is dat eventuele nieuwe

Amerikaanse tarieven die volgen uit 232-onderzoeken onder de plafonds van de gezamenlijke verklaring moeten blijven. Met een evaluatie kan periodiek worden getoetst of de EU nog voldoende belang heeft bij de (de EU implementatie van) de gezamenlijke verklaring. Dit kan eventueel ook in de vorm van een "sunset clause" (automatische beëindiging na een bepaalde periode, met mogelijkheid te verlengen), waar het EP en FRA op in lijken te zetten. Voor DUI lijkt een sunset clause echter te ver gaan.

Datum
22 september 2025
Onze referentie
BZ2520411

Uitvoering door de douane

De douane geeft aan niet goed uit de voeten te kunnen met het voorstel van de Commissie om de tariefverlagingen door te voeren op basis van de algemene niet-preferentiële oorsprongsregels. Tegelijk geldt dat er (nog) geen preferentiële oorsprongsregels overeen zijn gekomen met de VS. In het BNC-fiche (kopje 7.a) wordt hier nader op ingegaan. Er loopt al contact op werkniveau met de Commissie over een mogelijke oplossing, namelijk voorlopig gebruik maken van de standaard tekst zoals die door de EU als startpunt wordt genomen bij onderhandelingen over preferentiële oorsprongsregels.

Implementatie aan VS zijde

Nederland heeft zorgen over de implementatie aan VS-zijde. Enerzijds heeft de VS zich wel gehouden aan de afspraken zoals vastgelegd in de gezamenlijke verklaring door, na publicatie van de EU-wetgevingsvoorstellen, met terugwerkende kracht per 1 augustus 2025 tariefverlagingen door te voeren op Europese auto's en auto-onderdelen (van 27,5% naar 15% incl. MFN). Anderzijds heeft de VS de lijst met zogenaamde "steel derivatives" (producten waar staal of aluminium in is verwerkt) na totstandkoming van de gezamenlijke verklaring uitgebreid. Voor de producten op deze lijst geldt in theorie dat alleen over het staal/aluminium deel een tarief van 50% betaald wordt (en voor het overige 15%), maar in de praktijk blijkt dit weerbarstig (waardoor soms over het geheel 50% betaald moet worden).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.